

UNDERVISNINGSFORMER I MUSIKSKOLEN

ET UDVIKLINGSPROJEKT I
MUSIKSKOLEN GRIBSKOV KULTURSKOLE
2012-13

EVALUERINGS- OG UDVIKLINGSRAPPORT
FINN HOLST 2013

KULTURSKOLEN GRIBSKOV
SKOLEGADE 43
3200 HELSINGE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning	side 1
2. Sammenfatning	side 3
3. Kursusforløb	side 9
4. Lærerinterviews	side 11
5. Elevskema	side 13
6. Spørgeskemaundersøgelse	side 14
7. Lærerbeskrivelser	side 25
8. Lærerårsarbejde - baggrund	side 29
Bilag: Lærergruppens Idékatalog	side 30 - 41

1. INDLEDNING

Med Gribskov Kulturskoles projekt om udvikling af undervisningsformer i musikskolen, er tale om et kursus- og udviklingsforløb, der adresserer en vigtig og central problemstilling på musikskoleområdet i Danmark og andre (især europæiske) lande, som vi normalt sammenligner os med.

I Kulturministeriets handlingsplan 2004-2007 - Liv i Musikken (2004) efterlyses en indsats for at styrke arbejdet med udvikling af nye undervisningsformer. Den heri udtrykte forventning om at dette vil kunne udvikles i rammen af musikkonservatorierne er vanskelig at opfylde, da der reelt er tale om at der skal udvikles en musikpædagogisk praksis på dette område - dvs i musikskolepraksis (se "Talentudvikling. Rapport om indsatsen i forbindelse med de af Statens Kunstråds Musikudvalg uddelte talentpuljer", Holst 2011).

Der findes tiltag på en del musikskoler på dette område, hvoraf nogle er gennemført som regulære projekter med dokumentation. Her skal nævnes projektet "Ny Struktur" - Skanderborg Kulturskole og projekt "Læringsrum" - Helsingør- og Odense Musikskole og MGK. Det foreliggende projekt kan ses i forlængelse heraf, og bidrager således også på nationalt plan til denne vigtige udvikling.

Kulturskolen Gribskov indgik aftale med RMC om en uddannelsespakke for instrumentallærere i gruppeundervisning. Hensigten er at instrumentallærerne får tilegnet pædagogiske og metodiske værktøjer til at kunne varetage gruppeundervisning af elever inden for samme instrument, samt med mulighed for samarbejde på tværs af kollegiale og instrumentale skel. Kursusforløbet består af to gange to kursusdage i henholdsvis efterår og forår. Desuden er der afholdt en fælles temadag i Helsingør for de nordsjællandske musikskoler.

Kursets tema er hold- og gruppeundervisning i instrumental- og vokalundervisning, som såvel kan organiseres inden for instrumentfagområdet som på tværs heraf. Der indgår tre undervisere fra Rytmask Musikonservatorium (RMC): Jesper Sveidahl (JS), Simon Thorsen (ST) og Martin Klausen (MK). Det er planlagt at undviserne demonstrerer metoder, tilrettelægger øvelser og faciliterer deltageres erfaringsudveksling.

Kursus- og udviklingsforløbet er formaliseret i rammen af en resultatlønsaftale. Heri fremgår det, at hensigten med forløbet er, at musikskolens lærere skal kompetenceudvikles til at kunne undervise i grupper inden for eget instrument. De instrumentallærere, der deltager i det planlagte pædagogiske uddannelsesforløb aftalt med Det Rytmask Musikonservatorium, opøver pædagogiske metoder, som forventes afprøvet undervejs i forløbet og implementeret i den fremtidige musikundervisning i musikskolen. Heri indgår desuden, at lærerne udformer et gruppeundervisnings-idé katalog, hvor hver lærer bidrager.

Der indgår et eksternt forskningsbaseret observations- og evalueringsspektiv (Finn Holst, DPU), som omfatter observation af forløbet, interviews med udvalgte lærere, en spørgeskemaundersøgelse til den samlede lærergruppe samt inddragelse af relevante dokumenter (desk-top-research). Dette er grundlag for den foreliggende evalueringss- og udviklingsrapport.

Et tidligere udviklingsprojekt på området er gennemført sidste år på Skanderborg Kulturskole (projektet "Ny Struktur"), som ligeledes er dokumenteret. Dette projekt har været gennemført som et praksisprojekt med aktionlæring og vidensdeling, rammesat af en ny strukturmodel for undervisningens tidsmæssige fordeling. De to projekter kan ses som supplerende, idet de begge bidrager til udvikling af nye undervisningsformer og skolebaseret professionsudvikling. Da pædagogisk/didaktisk viden om forskellige undervisningsformer i musikskolepraksis er meget

begrænset, betyder det også at der gennem udvikling og dokumentation i form af flere projekter fremstår et begyndende grundlag for udvikling af mere systematisk og forskningsbaseret viden på dette område.

Tilgangen i det foreliggende projekt, hvor der inddrages en regulær kursusaktivitet med forventet implementering i musikskolepraksis (transfer) er helt forskellig fra Skanderborgprojektet, og dette er af stor værdi, fordi det kan bidrage til praksisbaseret viden om brugen af forskellige strategier i musikskoleudvikling.

Evalueringen sætter sig sammen af:

1. observation af kursus- og udviklingsforløbet
2. interviews med udvalgte lærere fra forskellige instrumentfaggrupper
3. spørgeskemaundersøgelse med den samlede lærergruppe, på grundlag af de to foregående punkter
4. lærernes Idékatalog om gruppeundervisning
5. diverse dokumenter om forløbet, herunder materialet fra et elevspørgeskema.

Den foreliggende rapport er bygget op således, at der først præsenteres en sammenfatning af evaluerings- og udviklingsrapportens resultater, hvorefter de enkelte afsnit uddyber og dokumenterer dette under anvendelse af det foreliggende undersøgelsesmateriale.

God læsning

Finn Holst

September 2013

2. SAMMENFATNING AF EVALUERINGSRESULTATER

2.1 Kursusforløbet (se afsnit 3)

Forløbet indledtes med tre undervisningsindslag, leveret af de tre undervisere fra RMC. De metodiske tilgange som blev præsenteret, kan forstås som måder at gribe problemstillingen an på, baseret på undervisernes egen praksis. Dette skulle tjene som udgangspunkt for en udvikling af musikskolelærernes praksis med særligt henblik på gruppeundervisning. Ved anden kursusgang arbejdes således dialogisk og med diskussionsgrupper. I denne ramme kommer spørgsmålet om hvorvidt lærerne føler det er deres projekt eller et ledespålæg til diskussion, og overskygger i en vis grad det pædagogiske projekt. Disse spørgsmål håndteres imidlertid parallelt for forløbet på lærerrådsmøder (se referat fra lærerrådsmøde 10.12.2012 og 07.01.2013).

Ved kursusgangen den 8. marts er det pædagogiske projekt i fokus, og på grundlag af en undervisningsdemonstration udvikles en god faglig diskussion herom samt om hvordan udvikling af nye undervisningsformer med særligt fokus på gruppe- og holdundervisning gribes an i fremtiden.

2.2 LÆRERINTERVIEWS (SE AFSNIT 4)

Efter afslutning af kursusforløbet er der gennemført interviews med fem lærere udvalgt fra forskellige instrument-faggrupper. Interview-data er på den ene side anvendt til udvikling af spørgsmål til spørgeskemaundersøgelsen til alle lærere, og giver delvis også tematisk information i sig selv til følgende punkter:

- Der lægges vægt på at grupper sammensættes på grundlag af en pædagogisk vurdering i modsætning til på grundlag af en organisatorisk logik.
- Det fremhæves som vigtigt, at udvikling af nye undervisningsformer med vægt på gruppeundervisning udvikles i et (eksperimentelt) frirum.
- Der findes en række gode eksempler på forskelligartet gruppe- og teamundervisnings indenfor musikskolen, som kunne have været et værdifuldt materiale i udviklingsforløbet. Dette kom kun perifert til udtryk i kursusforløbet.
- Kursusindslagene blev ikke opfattet som umiddelbart relevante for undervisningspraksis.
- Det er opfattelsen blandt de interviewede, at de fleste kan undervise på hold, men der gives udtryk for usikkerhed i denne forbindelse. Samtidig peges på at holdundervisning kræver mere, pædagogisk set, af læreren, både kompetencemæssigt og tidsmæssigt.
- Der peges på strukturelle problemer i forbindelse med musikskolens decentrale struktur, og fordeling i kommunen.

Det generelle billede af kursusformen i forhold til eksisterende praksis fremstod overraskende for evaluatoren, som har deltaget i kursusforløbet som observatør.

Centralt står at kursusformen ikke som sådan bidrog med de af forskellige aktører forventede forståelser af pædagogisk, didaktisk og metodisk karakter, som efterfølgende kunne omsættes i undervisning (transfer) og dermed føre til en ændret praksis. Kursusundervisningen blev imidlertid opfattet som inspiration og udgangspunkt for en kvalificeret debat.

I kursusforløbet fremstod det tydeligt at de tre undervisere både på forhånd og i forløbet var meget opmærksomme på denne problemstilling, og i overensstemmelse hermed formede et dynamisk forløb, hvor dette blev indtænkt.

Her kunne den omfattende erfaring på området, som musiclærerne, viser det sig efterfølgende, faktisk sidder inde med være bragt i spil i form af videns- og praksisdeling m.v. Dette foregik i et meget begrænset omfang i selve forløbet, men viser sig *efterfølgende* med al tydelighed i lærernes idékatalog (indgår senere i evalueringen og vedlægges desuden som bilag). At dette ikke i højere grad kom til orde i forløbet kunne tænkes at være forbundet med den 'institutionelle tradition' på konservatorierne, som alle deltagere er uddannede i, hvor undervisere som kunstnere på højt (højeste) plan, står som rollemodeller. Dette har stor værdi på det musikalsk-kunstneriske felt, men kan forbundet med problemer, når det bliver overført på udvikling af musikpædagogisk praksis, og forløbet er desuden afgørende forskellig fra en grunduddannelsessituation på konservatoriet. Hertil kommer desuden, at nye undervisningsformer i musikskolen er et felt i udvikling. I denne situation var det netop musikskolelederens vurdering at koble såvel et videreuddannelsesperspektiv samt et forskningsperspektiv til forløbet som "kursus- og udviklingsforløb". Dette kan også beskrives som en "treklang" mellem musikpædagogisk praksis, - uddannelse og -forskning.

Der skal anføres tre bemærkninger til forløbet som efteruddannelse og kompetenceudvikling:

1) det er kendt indenfor uddannelsesforskning at den traditionelle kursusform forbundet med en forventet transfer til praksis i forbindelse med efteruddannelse og professionsudvikling sædvanligvis ikke opnår resultater, der svarer til det, der opnås ved praksisnær kompetenceudvikling (fx. aktionslæring, udviklingsprojekter m.v.).

2) Relationen mellem den her musikpædagogiske praksis i en institutionel kontekst, og de organisatorisk/strukturelle rammer herfor er behandlet i en sociologisk/samfundsvidenskabeligt forståelse (den såkaldte "idiot"-model, Ove Kaj Pedersen 2011), som tydeliggør nødvendigheden af et organisatorisk system for en transformation på grundlag af - her (den musikpædagogiske) praksis og idéer forbundet hermed. Pædagogiske idéer udvikles til en diskurs, institutionaliseres og organiseres, og leder gennem denne proces til institutionel *transformation*. Processen her kan siges at befinde sig mellem 'diskurs' og 'institutionalisering' med aspekter af 'organisering'.

3) Læringsperspektivet i sådanne transformationsprocesser kan betegnes *transformatorisk læring* (se Illeris 2013) og forbindes ofte med aktionslæring og læring i praksis. Netop den aktive deltagelse er forbundet med transformatorisk læring, mens traditionel læring i forbindelse med kompetenceudvikling med erfarne praktikere, ofte er forbundet med læringsmodstand, som dog også i en tilstrækkelig åben proces kan føre til transformatorisk læring.

2.2 ELEVEVALUERINGSSKEMAER (SE AFSNIT 5)

Lærerne er blevet bedt om at indhente besvarelse på et spørgeskema fra et mindre antal udvalgte elever. Spørgeskemaet er udarbejdet af musikskolen og er besvaret af eleverne i forbindelse med undervisningen. Besvarelserne peger på at eleverne gennemgående ser fællesskabet som en vigtig egenskab ved gruppeundervisningen - hvilket kan siges at bekræfte en almen anerkendt antagelse. Resultaterne af spørgeskema-besvarelserne giver imidlertid ikke herud over signifikante resultater. Besvarelsesformen kan antages at have medvirket til visse begrænsninger i besvarelserne (hvad vil man face-to-face give udtryk for i modsætning til en anonymiseret besvarelse gennem funktionerne i et spørgeskemaværktøj).

Det anbefales derfor med henblik på at indhente relevant viden om undervisningsformer i et *brugerperspektiv*, at der gennemføres en regulær brugerundersøgelse.

2.3 SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN (SE AFSNIT 6)

På grundlag af den gennemførte observation af kursusforløbet og efterfølgende interviews af udvalgte deltagende musiklærere opstilles en række centrale spørgsmål i et spørgeskema. Hensigten er, at få et dækkende billede fra lærergruppens samlede perspektiv af disse spørgsmål. Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i et professionelt webbaseret spørgeskemaværktøj.

Fordelingen af undervisningen på forskellige undervisningsformer: Det samlede billede er at den individuelle undervisning udgør den overvejende del af undervisningen, mens gruppe (relativt få elever) og hold (relativt mange elever) forekommer i et væsentligt lavere omfang. Både gruppe og holdundervisning med blandet besætning er noget man enten gør eller ikke gør (enten eller) - en undervisningssituation som er forbundet med musikledersrollen og samarbejde mellem lærere fra forskellige instrumentfaggrupper, og derfor er forbundet med specifikke kompetencer på dette område.

Fordelingen af gruppeundervisning: Det samlede billede er at gruppeundervisning overvejende foregår med egne elever, og at samarbejde med andre kolleger som fælles undervisning forekommer.

Fordelingen af holdundervisning: Det samlede billede er at holdundervisning (som gruppeundervisning) overvejende foregår med egne elever, og at samarbejde med andre kolleger som fælles undervisning forekommer. En mindre gruppe lærere har dog holdundervisning med elever fra forskellige skoler.

Lærernes undervisningserfaring: Det samlede billede er at det dominerende erfaringsområde er individuel undervisning. Generelt besvarer ca. halvdelen af lærerne at de har *en hel del erfaring* med gruppe- og holdundervisning i forskellige konceptioner. Det må her bemærkes, at lærerne ser ud til have mere erfaring med disse praksisformer end hvad der svarer til det omfang disse udøves på Gribskov musikskole. Det kan hænge sammen med anden undervisning (andre musikskoler / aftenskole) eller eventuelt en besvarelse baseret på det 'oplevede' omfang.

Lærernes vurdering af egne pædagogiske/didaktiske kompetencer: Den højeste kompetence-selv-vurdering ligger på området individuel undervisning, mens de andre områder generelt vurderes lavere for en del af lærergruppen. Kompetencen i holdundervisning i *samarbejde* med en eller flere kolleger vurderes har den laveste vurdering.

Aktuelle og mulige teamsamarbejder: Den overvejende del af lærerne indgår i teamsamarbejde(r) med en eller flere andre lærere. Samarbejdet ser ud til at være centreret omkring nogle få undervisningssteder (skoler). En del af lærerne ønsker gerne flere samarbejdsmuligheder, og der peges på strukturelle faktorer der kunne muliggøre dette, især at der er flere lærere (og elever) til stede på en skole, instrumentudbud samt ansættelsesomfang. Det er et åbent spørgsmål hvorvidt der med samarbejde er tale om egentligt samarbejde eller arbejdsdeling. Spørgsmålet om samarbejdsformer, som kan have stor betydning for elevernes læring (se evt Holst 2011 - MSI, Horsens), er ikke forfulgt her.

Vurdering af elevernes udbytte ved forskellige undervisningsformer: Elevernes udbytte ved den individuelle undervisning vurderes højest (højt / godt udbytte), efterfulgt af gruppeundervisning på eget instrument. Vurderingen ved de andre former ligger noget lavere. Udbyttet af holdundervisning med blandet besætning får en delt vurdering som henholdsvis rimeligt og højt. Dette tyder på at der kunne være en forskel i lærernes tilgang mhp at arbejde med en blandet besætning og den dermed forbundne musikledersrolle som forskelligt fra rollen

som instrumentalunderviser, samt karakteren af dermed forbundne pædagogisk/didaktiske samarbejdsformer.

Vurdering af kursusformen: Kursusformen blev overvejende set som at være et positivt bidrag til *debat om undervisningsformer*. Det er den overvejende opfattelse, at kursusindholdet ikke direkte kunne anvendes eller omsættes i den enkeltes undervisning (transfer).

Bidrag til en indholdskarakteristik af de forskellige undervisningsformer på grundlag af besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen

1. Individuel undervisning:

Udtryk, frasering, teknik, nodelæsning, rytmik, teknik, klangfarve, soloudtryk, rytmelære
Musikalsk fordybelse og udvikling på eget instrument.

Arbejdet og indstudering af individuel teknik og de udfordringer og forskelligheder der kan være.
Beherskelse af instrumentet, spillefærdighed, interpretation

2. Gruppe – eget instrument

Sammenspil, rytmik, musikhistorie, improvisation, genrekendskab, stilarter, historik,
instrumentpleje, nodelære, Musikken i Kroppen, flerstemmighed, bladsang

Teori og Hørelære området

Masterclass

Sammenspil.

3. Gruppe – forskellige instr.

Fællesdage i team

Hørelære, nodelære, rytmik, Musikken i Kroppen, musikhistorie

Sammenspil.

4. Hold / team – eget instrument

Sammenspil, rytmik, musikhistorie, improvisation, imitation, flerstemmighed, bladsang hørelære,
musikhistorie.

5. Hold / team – blandet

Sammenspil, hørelære, lytning, improvisation, periodeforfølelse, imitation, nodelære, rytmik,
Musikken i Kroppen, opdage nye aspekter i musik, finde glæden ved sammenspil.

Disse bidrag tegner et begyndende billede af en karakteristik af indholdsformer, men det kræver et større og mere differentieret materiale for at etablere de enkelte områders indhold og afgrænsninger mere præcist. Dette gælder såvel muligheder og begrænsninger i de forskellige undervisningsformer som afgørende forskelle mellem instrumentfaggrupperne, som må antages både at vedrøre særlige traditioner og særlige forhold ved det enkelte instrument - forhold som er vigtige at udvikle og præcisere med henblik på musikskolepraksis.

2.4 IDÉKATALOG - GRUPPEUNDERVISNING (SE AFSNIT 7)

Som del af en indgået resultatlønsaftale i forbindelse med forløbet, skulle de 15 deltagende lærere hver bidrage til et idékatalog med henblik på gruppeundervisning. Det udarbejdede *Idékatalog* er vedlagt som bilag til rapporten.

På grundlag af dette materiale sammenfattes her forståelser til en række temaer i materialet (tværgående analyse). Dette materiale må anskues på den ene side i lyset af Gribskov Musikskoles lærere omfattende og for de flestes vedkommende mangeårige musikpædagogiske praksis, og på den anden side i lyset af de forandringsforståelser, der er udviklet i rammen af kursus- og udviklingsforløbet. Det skal i denne forbindelse nævnes at forløbet til tider har været præget af det man, med Illeris 2013, kan betegne som "læringsmodstand", som en (indirekte) positiv faktor for transformationsprocesser og transformatorisk læring. Det er således også vurderingen her i et evalueringsperspektiv, at kursusformen med en fra undervisernes side dynamisk forståelse, har iscenesat lærings- og udviklingsprocesser, som er udmundet i en fælles generering af et værdifuldt og konstruktivt materiale, som kan danne grundlag for den videre udvikling. Materialet danner i den nuværende form ikke grundlag for en tilstrækkelig systematik, men udgør et vigtigt bidrag og et samlende udgangspunkt for en videre udvikling.

Temaer hvortil der uddrages karakteriserende udsagn af materialet:

1. Individuel undervisning (soloundervisning) - eksempelvis:

- at føre eleverne ind i musikken, med respekt for den enkelte individs ståsted

2. Gruppe/hold/team-undervisning - eksempelvis:

- Ved at have gruppeundervisning som et supplement til soloundervisning, vil der via synergi kunne opnås gunstige resultater, både socialt i den enkelte instrumentgruppe, hvor soloeleven kan spejle sig i resten af gruppen, men også udenfor i musikskolen i bredere forstand.

3. Relationen mellem individuel undervisning og gruppeundervisning - eksempelvis:

- Soloundervisning/mesterlærerprincippet og gruppeundervisning/sammenspillet skal og bør være to ligeværdige komponenter og tilbud til samtlige instrumentalelever, uanset fag og genre. Således vil fordybelse, både set udefra elevens synsvinkel med også i lærer-elev forholdet, være en lige så vigtig del som fællesskabet, såvel socialt som musisk.

4. Betydningen i et elevperspektiv - eksempelvis:

- Dette har givet meget bedre resultat for eleverne samtidig med de lærer hinanden at kende...

5. Organisatorisk-strukturelle perspektiver - eksempelvis:

- Præcis skemalægning er en forudsætning for frie rammer til læreren.

Opdeling af elever i "2 bånd" og sekundære "4 bånd" samt bibeholdelse af traditionelle sammenspilshold inddelt i niveauer giver læreren store kombinations muligheder.

6. Overvejelser af systematisk-pædagogisk karakter - eksempelvis:

- En systematisk skelnen mellem gruppe-undervisning og team-undervisning

Solo (individuel undervisning)

Gruppe (samme instrumenter)

Teams (alle instrumentgrupper)

7. Kursusforløbet - eksempelvis:

- Forløbet har været super godt, fordi der opstår nye samarbejds muligheder.

2.5 ANBEFALINGER

Kursus- og udviklingsforløbet kan konstateres at have tilvejebragt et bredt fællesskab i lærergruppen omkring relevansen af varierede undervisningsformer, især forholdet mellem individuel undervisning og gruppe-/holdundervisning, og de værdier, der ligger heri.

Der eksisterer såvel en vidtgående personlig praksis-erfaring hos den enkelte lærer, som samarbejdsrelationer mellem lærere på området.

På grundlag af behovet for udvikling af nye og varierede undervisningsformer, som tidligere formuleret i Kulturministeriets handlingsplan 2004-2007 - Liv i Musikken (2004) samt konstatering af en generel manglende udvikling af metodisk/didaktisk viden og teori på dette område, må der peges på, at sådan praksis må udvikles i musikskolepraksis og hvis det skal have en fornuftig effekt, må en sådan udvikling foregå gennem at musikskoler i fællesskab akkumulerer tilstrækkelig praksisviden som bliver dokumenteret, delt og generaliseret i form af praksisorienteret teori.

Det er netop et af fire punkter i Kunststyrelsens Musikudvalgs Nationale Målsætninger (2012), at sikre udvikling og deling af viden gennem dokumentation.

Gribskov Musikskoles projekt indgår her sammen med Skanderborg Kulturskoles projekt "Ny Struktur" og Helsingør og Odense Musikskolers projekt "Læringsrum" og bidrager til denne proces.

Det gennemførte projekt har haft en betydningsfuld virkning i forhold til Gribskov Kulturskole / musikskolens egen udvikling (internt) og bidrager desuden til den fælles udvikling (eksternt). Sidstnævnte må anses som en helt nødvendig strategi i forhold til foreliggende problemstilling, da det vil være uoverstigeligt (og u hensigtsmæssigt) hvis alle musikskoler - hver for sig - skulle udvikle den nødvendige viden og praksis på dette område.

Det må påpeges, at den aktuelle praksis på den ene side er positiv, men på den anden side ikke i sig selv kan løfte den afgørende vigtige opgave der ligger i at udvikle praksis for de forskellige *instrumentfaggrupper* - praksisser som er afgørende forskellige, og som må udvikles for at sikre den instrumentmæssige bredde i musikskolen.

Det kan derfor anbefales at der med henblik på den videre udvikling søges samarbejdspartnere i form af andre musikskoler, som kan indgå i et samarbejde, der kan muliggøre og sikre den nødvendige udvikling i forhold til instrumentfaggrupperne - eventuelt i forhold til prioriterede instrumentgrupper.

3. KURSUSFORLØB - BESKRIVELSE AF

FØRSTE KURSUSGANG D. 09.11.2012

Indledende oplæg v. JS, ST og MK

Fra gulv til instrument (rytmer og sammenspil) MK

Kongens efterfølger (imitation og metode) JS

Pause

Improvisation og arrangement (koblingen fra øre til instrument) ST

Afrunding og hjemmeopgaver

Uddybning til undervisningsindhold:

Fra gulv til instrument (rytmer og sammenspil) MK: En fællesaktivitet, hvor alle i udgangspunktet er lige, uden instrument, men alene med krop og stemme. MK præsenterer fremgangsmåder til at arbejde med musik ud fra et rytmisk oplæg. Denne fremgangsmåde kobles til instrumenter og der laves sammenspil med den tilfældig sammensatte instrumentgruppe.

Kongens efterfølger (imitation og metode) JS: Med udgangspunkt i en enkelt improviseret eller given frase præsenteres et musikalsk forløb, hvor alle deltager med eget instrument. Der præsenteres rammer og virkemidler for hvordan man arbejder med denne sammenspilsform. Et fællesskab hvor musik opstår og hvor resurserne er de deltagere der er i rummet.

Improvisation og arrangement (koblingen fra øre til instrument) ST: Med udgangspunkt i improvisation/ideer arbejdes der med koblingen fra øre til instrumentet, samt hvordan denne kobling med fordel kan udvikles og hvilke virkemidler der ligger heri. Der arbejdes med deltagerne og deres eget instrument, og der præsenteres fremgangsmåder og teknikker til at udvikle denne praksis.

ANDEN KURSUSGANG D.30.11.2012

Dialogrunde: forbehold og erfaringer fra afprøvning.

Opdeling i grupper – gruppediskussioner. diskussion om temaer eller gruppens interesser

Plenum.

Gruppe I:

1) Praksis på Parkvejens Skole – om at kunne videreudvikle det.

2) At udvikle en Idébank

Gruppe II: (som referent for gruppen er en af RMC-underviserne)

Lang diskussion om betingelser for udvikling (strukturdiskussion)

Udvikling skal komme nedefra / ledelsesrolle

Gruppe III: kunne ikke nås.

TREDJE KURSUSGANG 16.01.2013 – TEMADAG I HELSINGØR FOR NS-MUSIKSKOLER.

“Er Musikskolerne og vores vilkår under forandring?”

- 1) Roger Buch – kommuneforsker, om fremtidens udfordringer for medarbejdere og ledere (færre penge, flere opgaver, mere kvalitet).
- 2) Ole Helby, DMpF. Oplæg og diskussion
- 3) Erling Bevensee, Nye veje i undervisningen.
- 4) Gruppedrøftelser
- 5) Opsamling og afrunding ved Henrik Nedergaard

FJERDE KURSUSGANG 8.3.2013

- 1) Demonstration af grupperundervisning med lånte baselever (MS)
- 2) Diskussion
- 3) afklaring – næste gang sidste gang, hvad nu.
Diskussion af muligheden for pilotprojekter / udviklingsprojekter. Forslag om strukturering i tre områder: solo, gruppe, ensemble.

FEMTE KURSUSGANG 22.3.2013

- 1) Diskussion af undervisningsdemo
- 2) Spørgsmålet om gruppering ”samme instrument, ”forskellige instrumenter”.
- 3) Rum 2, stikord noteres på tavlen:
grupperinger af egne elever, blandede grupperinger, teamsammenspil, vidensdeling, interesserede.
- 4) Ensemble, workshops, temaforløb.
- 5) Opsamling af gruppearbejde. Enkeltstående idéer.

Kommentarer til kursusforløbet

Forløbet indledtes med tre undervisnings-indslag, leveret af de tre undervisere fra RMC. De metodiske tilgange som blev præsenteret, kan forstås som måder at gribe problemstillingen an på, baseret på undervisernes egen praksis - som udgangspunkt for en udvikling af musikskolelærernes praksis med særligt henblik på gruppeundervisning. Ved anden kursusgang arbejdes således dialogisk og med diskussionsgrupper. I denne ramme kommer spørgsmålet om hvorvidt lærerne føler det er deres projekt eller et ledespålæg til diskussion, og overskygger i en vis grad det pædagogiske projekt. Disse spørgsmål håndteres imidlertid parallelt for forløbet på lærerrådsmøder (se referat fra lærerrådsmøde 10.12.2012 og 07.01.2013).

Ved kursusgangen den 8. marts er det pædagogiske projekt i fokus, og på grundlag af en undervisningsdemonstration udvikles en god faglig diskussion herom, samt om hvordan udvikling af nye undervisningsformer med særligt fokus på gruppe- og holdundervisning gribes an i fremtiden.

4. LÆRERINTERVIEWS

Der er gennemført interviews med fem lærere udvalgt fra forskellige instrument-faggrupper. Interview-data er på den ene side anvendt til udvikling af spørgsmål til spørgeskemaundersøgelsen til alle lærere, og giver delvis også tematisk information i sig selv til 5 temaer. Her anføres nogle udvalgte citater, som illustrerer de tematiske problematikker.

1. Om pædagogisk udvikling eller 'strukturereform':

- Er det det jeg laver med mine elever der bestemmer undervisningen, eller skal jeg indrette mig efter det administrative. Det er blevet sværere at føle ejerskab for undervisningen
- Det jeg er bange for at grupperne sættes sammen fra begyndelsen.
- Ad hoc området, det er den streng det handler om.
- Ad hoc, vigtigt at lærerne får deres frirum at arbejde i - det er der det spændende sker
- Den anden dynamik (pæd. udv. / ejerskab) virker fordi den udvikles naturligt.
- Kreative mennesker - skal føle, at vi er med for at kunne skabe noget nyt.

2. Om gode eksempler:

- Gilleleje skole. Fire lærere har gennem de sidste fire år oparbejdet en måde at få det til at spille sammen.
- Former: En til en, en til flere, en til mange, flere til mange.
- Orkestre, mødes to gange på en sæson omkring et nummer indstuderer. - On the spot improvisation.
- Improvisation med en leder. Paternoster. Modal.
- Ideen om gruppeundervisning hvor man kan kombinere, synes jeg er rigtig god.
- Der hvor man kan kombinere, hvor man kan få synergieffekten,...
- MMG det hjælper eleverne enormt meget... Claus Jørgensen gamle materiale var genialt... Børnene synes det er enormt sjovt med blue og yellow,...

3. Om kompetencer:

- De fleste kan undervise i hold, der er et par stykker der ikke kan.
- Undervisning i grupper fungerer godt, men det kræver noget af læreren, man skal være en god pædagog.... kræver mere forberedelse.
- Usikkerhed omkring holdundervisning. Det er derfor vi skal arbejde sammen.

4. Om struktur:

Vi er spredt. Muligheden for at kombinere elever er vanskelig - enten skal de være så store at de kan transportere sig, eller have forældre der kører dem.

- Der er ikke orkestre her - det kan godt være vi har elevmasse til det, men det handler om at få dem det rigtige sted hen på det rigtige tidspunkt.
- Strukturelt problem - central ms - at have et hus.

5. Om kursusindslag:

- erfaringer med at lave Kongens Efterfølger. De elever jeg gjorde det med havde svært ved at forstå hvad det gik ud på. Hvis jeg havde sagt i skal komme sammen en torsdag i hver måned - kunne jeg sige nu har vi et tema hvor vi arbejder med gehør eller improvisation - så kunne jeg måske kunne få det med - jeg kunne få det med som noget vi gør i de sidste ti minutter. Eller nogle koordinationsøvelser med nodelæsning.

- Selv den Martin lavede med rytmen (klap - pause) var der nogle kolleger der ikke kunne finde ud af... Pointen er at de ting er meget sjove, men -

- Lærerne var høflige i deres reaktion på undervisningsdemo (MS).

Sammenfatning:

Der lægges vægt på at grupper sammensættes på grundlag af en pædagogisk vurdering i modsætning til på grundlag af en organisatorisk logik.

At udvikling af nye undervisningsformer med vægt på gruppeundervisning udvikles i et (eksperimentelt) frirum.

Der findes en række gode eksempler på forskelligartet gruppe- og teamundervisning indenfor musikskolen, som kunne have været et værdifuldt materiale i udviklingsforløbet. Dette kom kun perifert til udtryk i kursusforløbet.

Kursusindslagene blev ikke opfattet som tilstrækkeligt relevante, men dette blev, nok af høflighed, ikke bragt til orde i forløbet.

Det er opfattelsen blandt de interviewede, at de fleste kan undervise på hold, men samtidig gives udtryk for usikkerhed i denne forbindelse. Samtidig peges på at holdundervisning kræver mere, pædagogisk set, af læreren, både kompetencemæssigt og tidsmæssigt.

Der peges på strukturelle problemer i forbindelse med musikskolens decentrale struktur, og fordeling i kommunen.

Perspektivering:

Det generelle billede af kursusformen i forhold til eksisterende praksis fremstod overraskende for evaluatoren (som har deltaget i kursusforløbet som observatør).

Centralt står at kursusformen ikke som sådan bidragede med nogle centrale forståelser af pædagogisk, didaktisk og metodisk karakter, som efterfølgende blev omsat i undervisning (transfer) og dermed førte til en ændret praksis. Undervisningen blev derimod opfattet som inspiration og udgangspunkt for en kvalificeret debat.

Her kunne den omfattende erfaring på området, som musiklærerne, viser det sig efterfølgende, faktisk sidder inde med være bragt i spil i form af videns- og praksisdeling m.v. Dette foregik i et meget begrænset omfang i selve forløbet, men viser sig efterfølgende med al tydelighed i lærernes idékatalog (indgår senere i evalueringen og vedlægges desuden som bilag).

Der skal anføres tre bemærkninger hertil:

1) det er kendt indenfor uddannelsesforskning at den traditionelle kursusform forbundet med en forventet transfer til praksis i forbindelse med efteruddannelse og professionsudvikling sædvanligvis ikke opnår resultater der svarer til det der opnås ved praksisnær kompetenceudvikling

(fx. aktionslæring, udviklingsprojekter m.v.).

2) Relationen mellem den her musikpædagogiske praksis i en institutionel kontekst, og de organisatorisk/strukturelle rammer herfor er behandlet i en sociologisk/samfundsvidenskabeligt forståelse (den såkaldte "idiot"-model, Ove Kaj Pedersen 2011), som tydeliggør nødvendigheden af et organisatorisk system for en transformation på grundlag af - her (den musikpædagogiske) praksis og idéer forbundet hermed. Pædagogiske idéer udvikles, udvikles til en diskurs, institutionaliseres og organiseres, og leder gennem denne process til en transformation (institutionel transformation).

3) Læringsperspektivet i sådanne transformationsprocesser kan (parallelt hertil) betegnes transformatorisk læring (se Illeris 2013) og forbindes ofte med aktionslæring og læring i praksis. Netop den aktive deltagelse er forbundet med transformatorisk læring, mens traditionel læring i forbindelse med kompetenceudvikling med erfarne praktikere, ofte er forbundet med læringsmodstand.

5. ELEVEVALUERINGSSKEMA - ELEVER

Lærerne er blevet bedt om at få besvarelse på et spørgeskema fra et mindre antal udvalgte elever. Spørgeskemaet er udarbejdet af musikskolelederen og er besvaret af eleverne i forbindelse med undervisningen. Besvarelserne peger på at eleverne gennemgående ser fællesskabet som en vigtig egenskab ved gruppeundervisningen - hvilket kan siges at bekræfte en almen anerkendt antagelse. Resultaterne af spørgeskema-besvarelserne giver imidlertid ikke herud over signifikante resultater, hvilket bunder i det begrænsede antal besvarelser og emnets afgrænsethed. Besvarelsesformen kan desuden have medvirket til visse begrænsninger i besvarelserne (hvad vil man face-to-face give udtryk for i modsætning til en anonymiseret besvarelse gennem funktionerne i et spørgeskemaværktøj). .

Det anbefales derfor, for at indhente relevant viden om undervisningsformer i et brugerperspektiv, at der gennemføres en regulær brugerundersøgelse, hvor spørgsmål om gruppeundervisning indgår i en bredere kontekst, der vedrører den samlede oplevelse af at deltage i musikskolens undervisnings- og aktivitetstilbud.

6. SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE - LÆRERGRUPPEN SAMLET

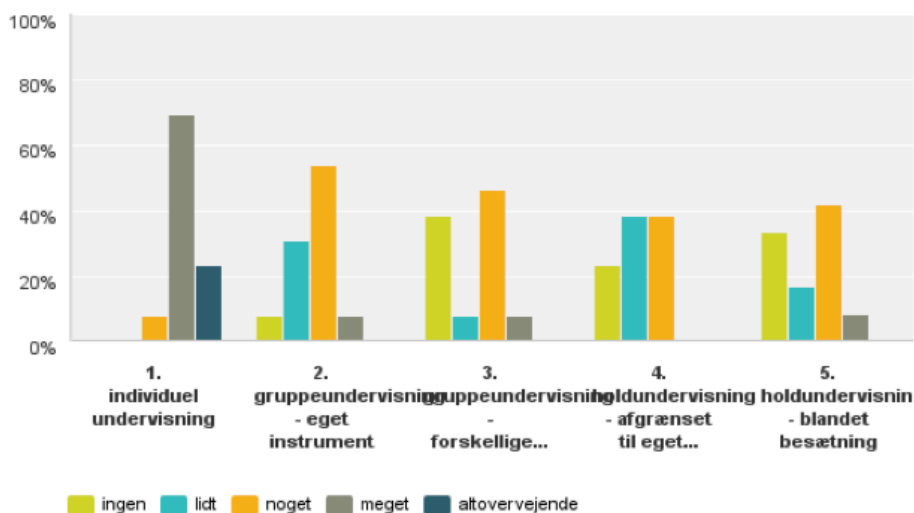
På grundlag af den gennemførte observation af kursusforløbet og efterfølgende interviews af udvalgte deltagende musiklærere opstilles en række centrale spørgsmål i et spørgeskema, med den hensigt at få et dækkende billede fra lærergruppens samlede perspektiv af disse spørgsmål. Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i et professionelt webbaseret spørgeskemaværktøj (Survey Monkey) og analyser er gennemført i regneark (Excel) med statistik-udvidelse (MegaStat).

Første spørgsmål: Hvor meget af din undervisning udgør henholdsvis

1. individuel undervisning: De fleste har meget, en del altovervejende og nogle få noget. Individuel undervisning er den dominerende undervisningsform.
2. gruppeundervisning eget instrument: De fleste har 'nogen' eller 'lidt'.
3. gruppeundervisning forskellige instrumenter: En delt besvarelse: Enten har man ingen, eller også har man 'nogen'.
4. holdundervisning afgrænset til eget instrument: Nogen, lidt eller ingen.
5. holdundervisning blandet besætning: Igen en delt besvarelse: ingen eller nogen.

Q1 Hvor meget af din undervisning udgør henholdsvis:

Besvaret: 13 Sprunget over: 0

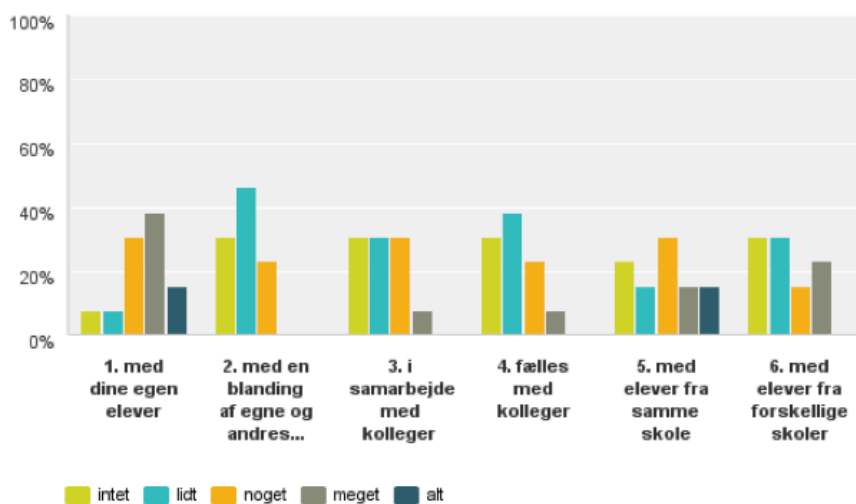
Sammenfattende om fordelingen af undervisningen på forskellige undervisningsformer (spørgsmål 1): Det samlede billede er at den individuelle undervisning udgør den overvejende del af undervisningen, mens gruppe (relativt få elever) og hold (relativt mange elever) forekommer i et væsentligt lavere omfang. Både gruppe og holdundervisning med blandet besætning er noget man enten gør eller ikke gør - en undervisningssituation som er forbundet med musiklederrollen og samarbejde mellem lærere fra forskellige instrumentfaggrupper.

Andet spørgsmål: Hvis du laver GRUPPEUNDERVISNING (flere elever) hvor meget er

1. med dine egen elever: Dette er den overvejende form (alt, meget, noget)
2. med en blanding af egne og andres elever: Overvejende lidt til intet - i modsætning til (1)
3. i samarbejde med kolleger: Noget - lidt - og intet. Det er ikke så mange der samarbejder med kolleger, men det sker.
4. fælles med kolleger: Ca. samme billede som samarbejde - man samarbejder og formen er overvejende at undervisningen er fælles.
5. med elever fra samme skole: Besvarelsen her er spredt - alt fra 'alt' til 'intet' -
6. med elever fra forskellige skoler: Ca. samme billede som (5) - og dermed det samme svar - man har elever fra samme skole eller elever fra forskellige skoler, og der er simpelthen forskelligt fra lærer til lærer.

Q2 Hvis du laver GRUPPEUNDERVISNING - hvor meget er

Besvaret: 13 Sprunget over: 0

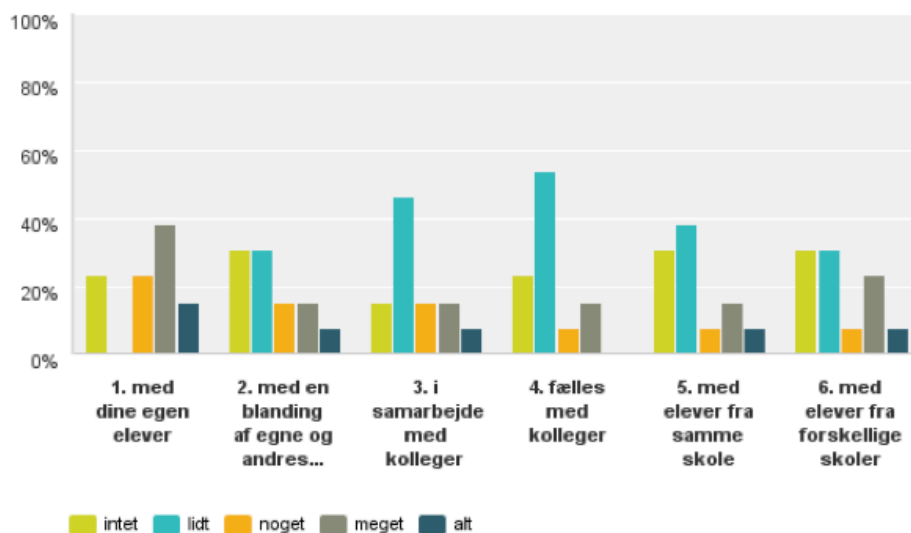
Sammenfattende om fordelingen af gruppeundervisning (spørgsmål 2): Det samlede billede er at gruppeundervisning overvejende foregår med egne elever, og at samarbejde med andre kolleger forekommer som fælles undervisning - hvilket også betyder at det for andres vedkommende ikke forekommer.

Tredje spørgsmål: Hvis du laver HOLDUNDERVISNING (mange elever) hvormeget er:

1. med dine egen elever: Dette er den overvejende form (alt, meget, noget, men også intet)
2. med en blanding af egne og andres elever: Overvejende lidt og intet - i modsætning til (1)
3. i samarbejde med kolleger: Overvejende lidt. Det er ikke så mange der samarbejder med kolleger, men det sker.
4. fælles med kolleger: Ca. samme billede som samarbejde - man samarbejder og formen er overvejende at undervisningen er fælles.
5. med elever fra samme skole: Et mere spredt billede mest med lidt til intet.
6. med elever fra forskellige skoler: En delt besvarelse - lidt/intet eller for en gruppe læreres vedkommende 'meget'.

Q3 Hvis du laver HOLDUNDERVISNING - hvor meget er

Besvaret: 13 Sprunget over: 0

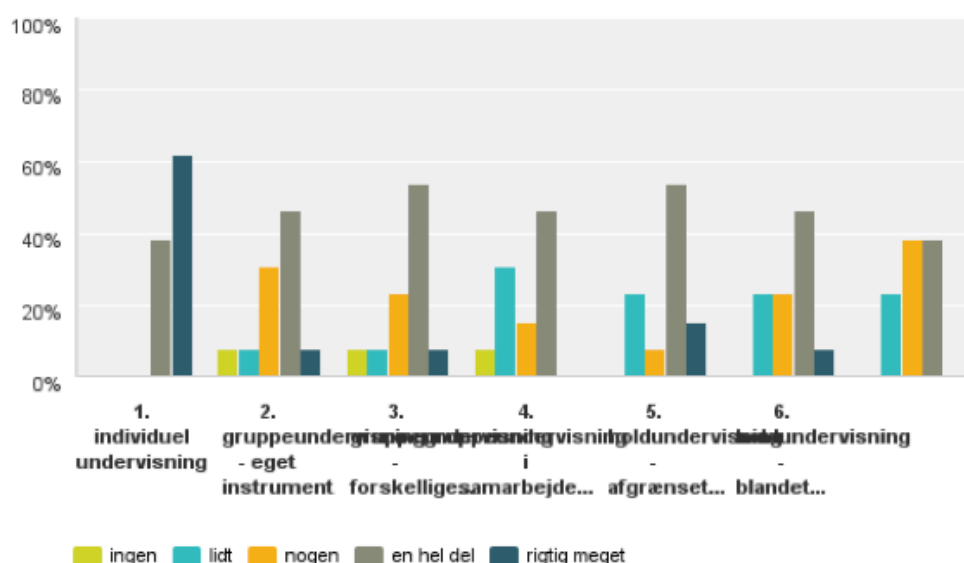
Sammenfattende fordelingen af holdundervisning (spørgsmål 3): Det samlede billede er at holdundervisning (som gruppeundervisning) overvejende foregår med egne elever, og at samarbejde med andre kolleger forekommer som fælles undervisning - hvilket også betyder at det for andres vedkommende ikke forekommer. En mindre gruppe lærere har dog holdundervisning med elever fra forskellige skoler.

Fjerde Spørgsmål: Hvor meget undervisningserfaring har du på følgende områder:

1. individuel undervisning: Rigtig meget - en hel del. Det dominerende erfaringsområde.
2. gruppeundervisning eget instrument: Omkring halvdelen af lærerne svarer, at de har en hel del erfaring hermed, men lidt under halvdelen har 'nogen'.
3. gruppeundervisning forskellige instrumenter: Flere end halvdelen af lærerne svarer, at de har en hel del erfaring hermed, men lidt under halvdelen har 'nogen'.
4. gruppeundervisning i samarbejde med en eller flere kolleger: Omkring halvdelen af lærerne svarer, at de har en hel del erfaring hermed, men lidt under halvdelen har 'lidt'.
5. holdundervisning afgrænset til eget instrument: Flere end halvdelen af lærerne svarer, at de har en hel del erfaring hermed, men lidt under halvdelen har 'lidt'.
6. holdundervisning blandet besætning: Omkring halvdelen af lærerne svarer, at de har en hel del erfaring hermed, mens de fleste andre har 'nogen' eller 'lidt'.
7. holdundervisning i samarbejde med en eller flere kolleger: det er sådan lidt forskelligt.

Q4 Hvor meget undervisningserfaring har du på følgende områder:

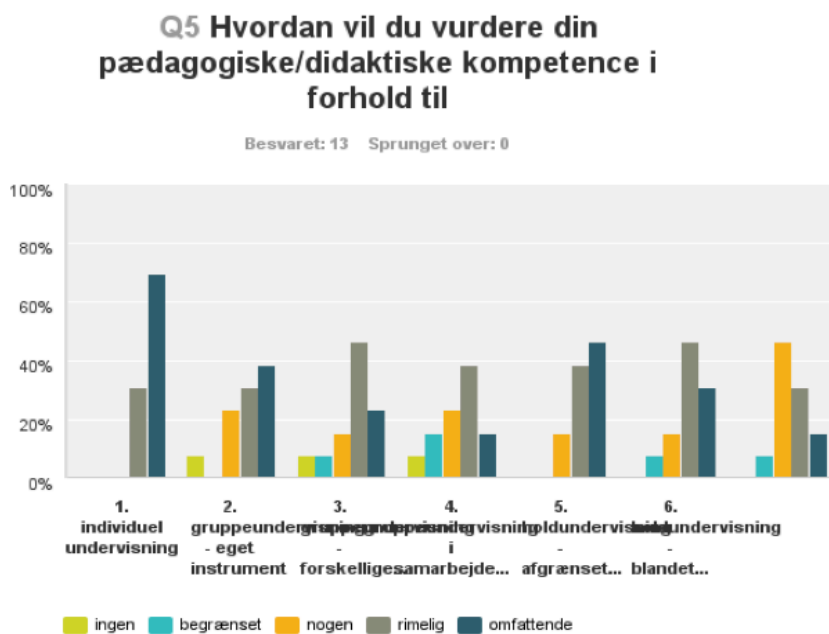
Besvaret: 13 Sprunget over: 0

Sammenfattende om undervisningserfaring (spørgsmål 4): Det samlede billede er at det dominerende erfaringsområde er individuel undervisning. Generelt besvarer ca. halvdelen af lærerne at de har en hel del erfaring med gruppe- og holdundervisning i forskellige konceptioner. Det må her bemærkes, at lærerne ser ud til have mere erfaring med disse praksisformer end hvad der svarer til det omfang disse udøves på Gribskov musikskole. Det kan hænge sammen med anden undervisning (andre musikskoler / aftenskole) eller eventuelt en besvarelse baseret på det 'oplevede' omfang.

Femte spørgsmål: Hvordan vil du vurdere din pædagogiske/didaktiske kompetence i forhold til:

1. individuel undervisning - vurderes som overvejende 'omfattende'.
2. gruppeundervisning eget instrument: Delt mellem en gruppe der vurderer som "omfattende", en gruppe der vurderer den som "rimelig" og en gruppe der vurderer den som "nogen"- kompetence på området.
3. gruppeundervisning forskellige instrumenter: Vurderes overvejende som 'rimelig'
4. gruppeundervisning i samarbejde med en eller flere kolleger: Vurderes overvejende som 'rimelig'
5. holdundervisning afgrænset til eget instrument: Vurderes som omfattende og rimelig - en høj vurdering.
6. holdundervisning blandet besætning: Vurderes overvejende som 'rimelig'
7. holdundervisning i samarbejde med en eller flere kolleger: Vurderes overvejende med 'nogen', hvilket er den laveste vurdering ved dette spørgsmål.

Sammenfattende vurdering af pædagogisk/didaktisk kompetence (spørgsmål 5): Den højeste kompetence-selv-vurdering ligger på området individuel undervisning, mens de andre områder generelt vurderes lavere for en del af lærergruppen. Kompetencen i holdundervisning i samarbejde med en eller flere kolleger vurderes har den laveste vurdering.

Sjette, syvende og ottende spørgsmål (med åbne besvarelser):

6. Hvilke teamsamarbejder har du i denne sæson (ingen, en eller flere)

Fremtrædende er samarbejde med flere lærere overvejende på Parkvejskolen og Nordstjerneskolen. En lærer kan fx på Parkvejskolen indgå i både mandagsteamet og tirsdagsteamet. Samarbejdsformen kan også være at gennemføre workshops (workshopugen).

De enkelte lærere indgår i et eller flere samarbejder, med undtagelse af en enkelt lærer, som angiver "ingen".

7. Kunne du have haft flere samarbejdsmuligheder - og hvis så hvad ville forudsætningerne have været for at det kunne gennemføres

Ja: 7; Nej: 5.

Ansættelsesomfang, flere lærere til stede på en skole, variation i instrumentudbud på skolen, flere elever på same skole, mindre grad af at være spredt på flere skoler,

8. Kunne du have haft flere muligheder for at oprette gruppe og/eller holdundervisning - og hvis så hvad ville forudsætningerne have været for, at det kunne gennemføres:

Som besvaret i spørgsmål 7. Det er ikke her relevant at skelne mellem de to spørgsmål.

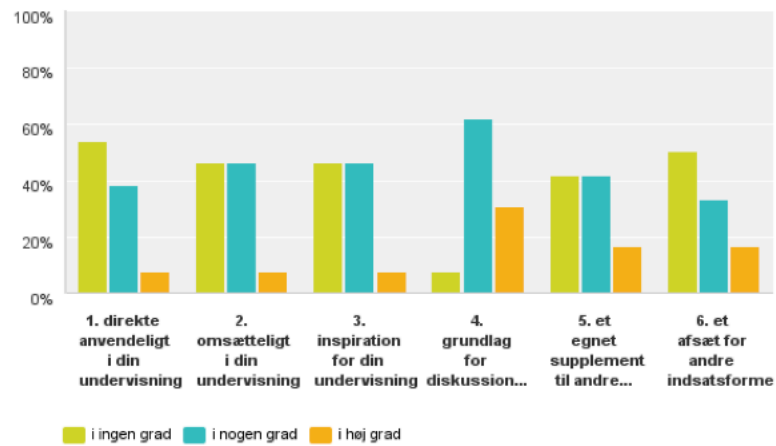
Sammenfattende om aktuelle og mulige teamsamarbejder (spørgsmål 6, 7 og 8): Den altovervejende del af lærerne indgår i teamsamarbejde(r) med en eller flere andre lærere. Samarbejdet ser ud til at være centreret omkring nogle få undervisningssteder (skoler). En del af lærerne ønsker gerne flere samarbejdsmuligheder, og der peges på strukturelle faktorer der kunne muliggøre dette, især at der er flere lærere (og elever) til stede på en skole, instrumentudbud samt ansættelsesomfang.

Spørgsmål 9: I hvilken grad vurderer du at kursusformen i forhold til udvikling af undervisningsformer i musikskolen bidrager med noget der er:

1. direkte anvendeligt i din undervisning: I ingen grad eller i nogen grad.
2. omsætteligt i din undervisning: I ingen grad eller i nogen grad.
3. inspiration for din undervisning: I ingen grad eller i nogen grad.
4. grundlag for diskussion af undervisningspraksis: I nogen grad - i høj grad
5. et egnet supplement til andre indsatsformer : en spredt besvarelse, overvejende neutral eller negativ.
6. et afsæt for andre indsatsformer: en spredt besvarelse, overvejende negativ.

Q9 I hvilken grad vurderer du at kursusformen i forhold til udvikling af undervisningsformer i musikskolen bidrager med noget der er

Besvaret: 13 Sprunget over: 0

Sammenfattende vurdering af kursusformen (spørgsmål 9): Kursusformen blev overvejende set som at være et positivt bidrag til debat om undervisningsformer. Det er den overvejende opfattelse, at kursusindholdet ikke direkte kunne anvendes eller omsættes i den enkeltes undervisning (transfer).

Spørgsmål 10: Hvilke undervisnings- og indholdsområder finder du særligt egnede for:

1. Individuel undervisning:

Alt der kan udtrykkes ift den enkeltes faglighed, udtryk mv.

Udtryk, frasering, teknik, nodelæsning, rytmik

teknik, klangfarve, soloudtryk, rytmelære

musikalsk fordybelse og udvikling på eget instrument. Teknik eksempelvis

Arbejdet og indstudering af individuel teknik og de udfordringer og forskelligheder der kan være.

Beherskelse af instrumentet, spillefærdighed, interpretation

2. Gruppe – eget instrument

Sammenspil, rytmik, musikhistorie, improvisation,

genrekendskab, stilarter, historik, instrumentpleje osv

Alt det fælles, eksempelvis hørelære og teori, musikhistorie m.m.

Eks. Masterclass, hvor man skifter mellem at være på og være passiv/aktiv publikummer/deltager.

Samt

nodelære/rytmisk træning, Musikken i Kroppen,

flerstemmighed, bladsang

Teoretiske elementer, pulstræning, alt, hvor man kan opnå en synergieffekt ved gennemgang af stof.

Sammenspil.

3. Gruppe – forskellige instr.

fællesdage i team

Eks. Nodelære/rytmisk træning, Musikken i Kroppen, sammenspil.

sammenspil

Samspil, musikhistorie, hørelære.

4. Hold – eget instrument

Sammenspil, rytmik, musikhistorie, improvisation,

Ved ikke rigtigt, - mere end 3-4 elever er for mange, synes jeg.

Sammenspil, improvisation, imitation m.m.

flerstemmighed, bladsang

Samspil, hørelære, musikhistorie.

5. Hold – blandet

Sammenspil, lyt, improvisation, periodeforfølelse

opdage nye aspekter i musik, finde glæden ved sammenspil

Sammenspil, improvisation, imitation m.m. Eks. Nodelære/rytmisk træning, Musikken i Kroppen, sammenspil.

Samspil, hørelære.

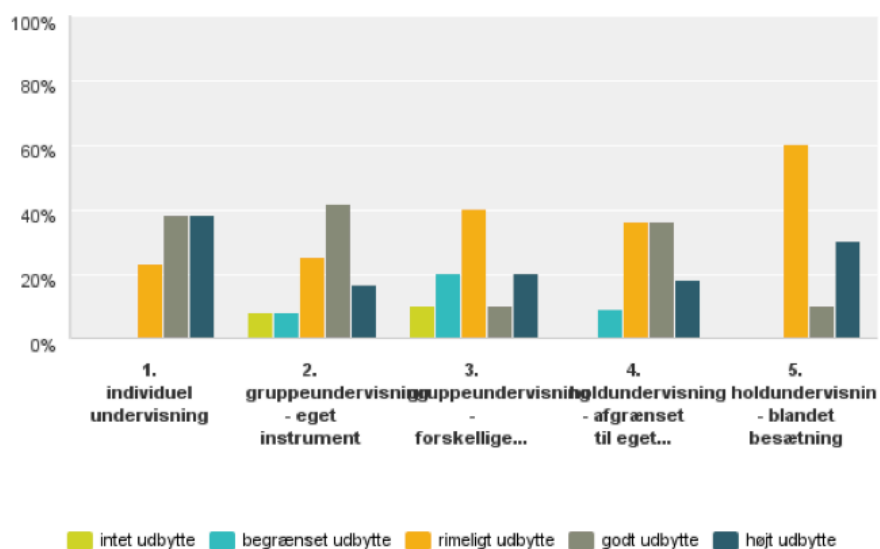
samspillets glæder

Spørgsmål 11: Hvordan vurderer elevernes udbytte af din undervisning i form af:

1. individuel undervisning: vurderes som højt og godt udbytte.
2. gruppeundervisning eget instrument: Vurderes som godt udbytte
3. gruppeundervisning forskellige instrumenter: vurderes som rimeligt udbytte
4. holdundervisning afgrænset til eget instrument: Vurderes som rimeligt og godt udbytte
5. holdundervisning blandet besætning: Vurderes som rimeligt udbytte hhv. højt

Q11 Hvordan vurderer elevernes udbytte af din undervisning i form af:

Besvaret: 13 Sprunget over: 0

Sammenfattende vurdering af elevernes udbytte ved forskellige undervisningsformer (spørgsmål 11): Elevernes udbytte ved den individuelle undervisning vurderes højest (højt / godt udbytte), efterfulgt af gruppeundervisning på eget instrument. Vurderingen ved de andre former ligger noget lavere. Udbyttet af holdundervisning med blandet besætning får en delt vurdering som henholdsvis rimeligt og højt. Dette tyder på at der kunne være en forskel i lærernes tilgang mhp at arbejde med en blandet besætning og den dermed forbundne musiklederrolle som forskelligt fra rollen som instrumentalunderviser.

SAMMENFATNING AF SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN

Fordelingen af undervisningen på forskellige undervisningsformer: Det samlede billede er at den individuelle undervisning udgør den overvejende del af undervisningen, mens gruppe (relativt få elever) og hold (relativt mange elever) forekommer i et væsentligt lavere omfang. Både gruppe og holdundervisning med blandet besætning er noget man enten gør eller ikke gør - en undervisningssituation som er forbundet med musikledrollen og samarbejde mellem lærere fra forskellige instrumentfaggrupper.

Fordelingen af gruppeundervisning: Det samlede billede er at gruppeundervisning overvejende foregår med egne elever, og at samarbejde med andre kolleger forekommer som fælles undervisning - hvilket også betyder at det for andres vedkommende ikke forekommer.

Fordelingen af holdundervisning: Det samlede billede er at hold-undervisning (som gruppeundervisning) overvejende foregår med egne elever, og at samarbejde med andre kolleger forekommer som fælles undervisning - hvilket også betyder at det for andres vedkommende ikke forekommer. En mindre gruppe lærere har dog holdundervisning med elever fra forskellige skoler.

Lærernes undervisningserfaring: Det samlede billede er at det dominerende erfaringsområde er individuel undervisning. Generelt besvarer ca. halvdelen af lærerne at de har en hel del erfaring med gruppe- og holdundervisning i forskellige konceptioner. Det må her bemærkes, at lærerne ser ud til have mere erfaring med disse praksisformer end hvad der svarer til det omfang disse udøves på Gribskov musikskole. Det kan hænge sammen med anden undervisning (andre musikskoler / aftenskole) eller eventuelt en besvarelse baseret på det 'oplevede' omfang.

Lærernes vurdering af egne pædagogiske/didaktiske kompetencer: Den højeste kompetence-selv-vurdering ligger på området individuel undervisning, mens de andre områder generelt vurderes lavere for en del af lærergruppen. Kompetencen i holdundervisning i samarbejde med en eller flere kolleger vurderes har den laveste vurdering.

Aktuelle og mulige teamsamarbejder: Den altovervejende del af lærerne indgår i teamsamarbejde(r) med en eller flere andre lærere. Samarbejdet ser ud til at være centreret omkring nogle få undervisningssteder (skoler). En del af lærerne ønsker gerne flere samarbejdsmuligheder, og der peges på strukturelle faktorer der kunne muliggøre dette, især at der er flere lærere (og elever) til stede på en skole, instrumentudbud samt ansættelsesomfang.

Vurdering af elevernes udbytte ved forskellige undervisningsformer: Elevernes udbytte ved den individuelle undervisning vurderes højest (højt / godt udbytte), efterfulgt af gruppeundervisning på eget instrument. Vurderingen ved de andre former ligger noget lavere. Udbyttet af holdundervisning med blandet besætning får en delt vurdering som henholdsvis rimeligt og højt. Dette tyder på at der kunne være en forskel i lærernes tilgang mhp at arbejde med en blandet besætning og den dermed forbundne musikledrolle som forskelligt fra rollen som instrumentalunderviser.

Vurdering af kursusformen: Kursusformen blev overvejende set som at være et positivt bidrag til debat om undervisningsformer. Det er den overvejende opfattelse, at kursusindholdet ikke direkte kunne anvendes eller omsættes i den enkeltes undervisning (transfer).

Bidrag til en indholdskarakteristik af de forskellige undervisningsformer:

1. Individuel undervisning:

Udtryk, frasering, teknik, nodelæsning, rytmik, teknik, klangfarve, soloudtryk, rytmelære
Musikalsk fordybelse og udvikling på eget instrument.

Arbejdet og indstudering af individuel teknik og de udfordringer og forskelligheder der kan være.

Beherskelse af instrumentet, spillefærdighed, interpretation

2. Gruppe – eget instrument

Sammenspil, rytmik, musikhistorie, improvisation, genrekendskab, stilarter, historik,
instrumentpleje, nodelære, Musikken i Kroppen, flerstemmighed, bladsang

Teori og Hørelære området

Masterclass

Sammenspil.

3. Gruppe – forskellige instr.

Fællesdage i team

Hørelære, nodelære, rytmik, Musikken i Kroppen, musikhistorie

Sammenspil.

4. Hold / team – eget instrument

Sammenspil, rytmik, musikhistorie, improvisation, imitation, flerstemmighed, bladsang hørelære,
musikhistorie.

5. Hold / team – blandet

Sammenspil, hørelære, lytning, improvisation, periodeforfølelse, imitation, nodelære, rytmik,
Musikken i Kroppen, opdage nye aspekter i musik, finde glæden ved sammenspil,

Disse bidrag tegner et begyndende billede af en karakteristik af indholdsformer, men det kræver et væsentligt større materiale for at etablere de enkelte områders indhold og afgrænsninger mere præcist. Det må desuden påpeges, at der forefindes væsentlige forskelle i instrumentfaggrupperne, som må antages både at vedrøre særlige traditioner og særlige forhold ved det enkelte instrument - forhold som desuden er vigtige at udvikle præcisere med henblik på musikskolepraksis. Grundlaget for en sådan differentiering er ikke tilstede i det foreliggende materiale.

7. LÆRERBESKRIVELSER - UNDERVISNINGSFORMER

Som del af en indgået resultatlønsaftale i forbindelse med forløbet, skulle de 15 deltagende lærere hver bidrage til et idékatalog med henblik på gruppeundervisning. Det udarbejdede Idékatalog er vedlagt som bilag til rapporten.

På grundlag af dette materiale sammenfattes her forståelser til en række temaer i materialet (tværgående analyse). Herigennem bliver en række væsentlige forståelse, som er baseret på lærerkorpsets samlede musikpædagogiske praksis. Dette materiale må anskues på den ene side i lyset af Gribskov Musikskoles lærere omfattende og for de flestes vedkommende mangeårige musikpædagogiske praksis, og på den anden side i lyset af de forandringsforståelser, der er udviklet i rammen af kursus- og udviklingsforløbet. Det skal i denne forbindelse nævnes at forløbet til tider har været præget af det man, med Illeris 2013, kan betegne som "læringsmodstand" som en (indirekte) positiv faktor for transformationsprocesser og transformatorisk læring. Det er således også vurderingen her i et evalueringsperspektiv, at kursusformen med en fra undervisernes side dynamisk forståelse, har iscenesat lærings- og udviklingsprocesser som er udmundet i en fælles generering af et værdifuldt og konstruktiv foreløbigt materiale, som kan danne grundlag for den fremtidige udviklingsproces. Materialet danner i den nuværende form ikke grundlag for en tilstrækkelig systematik, men udgør et vigtigt bidrag og et samlende udgangspunkt for en videre udvikling.

Temaer hvortil der uddrages karakteriserende udsagn af materialet:

1. Individuel undervisning (solo-undervisning)
2. Gruppe/hold/team-undervisning
3. Relationen mellem individuel undervisning og gruppeundervisning
4. Betydningen i et elevperspektiv
5. Organisatorisk-strukturelle perspektiver
6. Overvejelser af systematisk-pædagogisk karakter
7. Kursus-forløbet

1. Individuel undervisning (solo-undervisning)

Karakteriserende udsagn om individuel undervisning (solo):

- Fremmer det individuelle, og fordybelse i tekniske færdigheder.
- Eleven får en voksenkontakt helt på egen hånd
- at føre eleverne ind i musikken, med respekt for den enkelte individs ståsted
- tekniske grundlæggende færdigheder på et instrument kan kun læres ved et tæt lærer/ elevforhold, hvor fokus skal og bør ligge hos den enkelte elev.
- Individuel undervisning giver mulighed for at arbejde med lige præcis de udfordringer eleven selv står med

2. Gruppe/hold/team-undervisning

Karakteriserende udsagn om gruppe – hold – team - undervisning

- Ved at have gruppeundervisning som et supplement til soloundervisning, vil der via synergi kunne opnås gunstige resultater, både socialt i den enkelte instrumentgruppe, hvor soloeleven kan spejle sig i resten af gruppen, men også udenfor i musikskolen i bredere forstand.

- De elever der finder nogle at spille sammen med, enten i musikskolen eller udenfor, har en god chance for at udvikle sig hurtigere.

- Nogle af eleverne virker glade og mere opmærksomme når de er sammen.

De har også i nogle tilfælde arbejdet mere med deres instrument

(øvet sig) , derhjemme, fordi de gerne ville vise de andre, at de kunne.

- Holdundervisning vil typisk være indstudering af et nummer. Dette har flere indlysende fordele for eleven:

- glæden ved sammenspil
- socialt samvær med andre
- opdage nødvendigheden i at udvikle sig musikalsk
- se sammenhængen af, at hver har deres rolle at udfylde
- osv.

- Jeg har sammen med mine kollegaer afholdt holdundervisning med eleverne, hvis instrumentarium dækkede korsang, trommer, perkussion, marimba, guitarer, bas, keyboards og klaver. Det har været en meget positiv proces, hvor eleverne på tværs af alder og spilleerfaring opnåede en sammenspilsituation, som gav en fælles glæde og stor musiksk oplevelse,- en indholdsrig og positiv synergieffekt. Som lærer var det (og er) en spændende oplevelse, at arbejde sammen med mine kollegaer, idet man herigennem oplever, hvordan hver især håndterer opgaven, og man selv bliver opmærksom på, at sådan kan man altså også gøre det. Man får altså herigennem indsigt i kollegaernes undervisningsmetode,- det giver en vidensdeling, som på ens eget personlige plan danner grundlag for en mere alsidig undervisningsmetodik. Jeg føler at eleverne undervejs i forløbet er vokset musikalsk,- oven i købet ved at hjælpe hinanden... Med andre ord : De er med i et fællesprojekt, hvis indstilling er, at det skal blive så godt som muligt.

3. Relationen mellem individuel undervisning og gruppeundervisning

- Soloundervisning/mesterlærerprincippet og gruppeundervisning/sammenspillet skal og bør være to ligeværdige komponenter og tilbud til samtlige instrumentalelever, uanset fag og genre. Således vil fordybelse, både set udefra elevens synsvinkel med også i lærer-elev forholdet, være en lige så vigtig del som fællesskabet, såvel socialt som musiksk.

- Det er lærerens fornemste opgaver at til stadighed føre eleverne ind i musikken, med respekt for den enkelte individs ståsted. Men vi skal også samtidig kunne tilbyde en kvalificeret gruppe/holdundervisning, hvor fokus er fællesskabet i og omkring musikken med afsæt i den enkeltes kunnen.

- Samtidig er det væsentlig at understrege at tekniske grundlæggende færdigheder på et instrument, kun kan læres ved et tæt lærer/elevforhold hvor fokus skal og bør ligge hos den enkelte elev, hvorfor soloundervisningen til hver en tid ikke må ellers skal vige for gruppeundervisning. Hver af de to begreber supplerer hinanden og afspejler forskellige komponenter i musikpædagogisk øjemed.
- Lærestaben på de forskellige skoler har samarbejdet i flere år, og dette kan høres på resultatet. Vi er ved at finde frem til et koncept der virker, og jeg håber at vi kan videreudvikle den gode vej vi er inde på. Det er samspillet mellem solo, gruppe og team, der fungerer.
- Ved at have gruppeundervisning som et supplement til soloundervisning, vil der via synergi kunne opnås gunstige resultater, både socialt iden enkelte instrumentgruppe, hvor soloeleven kan spejle sig i resten af gruppen, men også udenfor i musikskolen i bredere forstand.

4. elevperspektivet

- Elevernes respons: Umiddelbart var alle fire engageret i de forskellige aktiviteter. Selv om nogle af øvelserne var en smule svære, gjorde de sig tydeligvis umage. Deres tilbagemeldinger var overvejende positive og de kom med gode ideer til det videre forløb. Anderledes, sjovt og godt at kunne hjælpe hinanden, var nogle af kommentarerne.
- Har de sidste 3 sæsoner haft 4 elever der er meldt til 30 min. undervisning. De får hver 20 min. soloundervisning, 2 før gruppeundervisning 2 efter. Dette har givet meget bedre resultat for eleverne samtidig med de lærer hinanden at kende i ventetiden.

5. Organisatorisk-strukturelle perspektiver

- For at det (fællesundervisning i sang) har kunnet lade sig gøre har jeg måttet tage 5 minutter fra deres individuelle undervisning hver gang. Det dur ikke, da 20 i forvejen er al for kort tid.
Løsning 1: En forkortelse af sæsonen med 4 gange giver et forløb på 16 uger. Der kan man nå langt.
Løsning 2: En pulje på i musikskolen, der muliggør den slags tiltag
- Præcis skemalægning er en forudsætning for frie rammer til læreren. Opdeling af elever i "2 bånd" og sekundære "4 bånd" samt bibeholdelse af traditionelle sammenspilshold inddelt i niveauer giver læreren store kombinations muligheder.

6. Overvejelser af systematisk-pædagogisk karakter

I materialet optræder flere meget relevante overvejelser af systematisk-pædagogisk karakter.

- Systematisk skelnen mellem gruppe-undervisning og team-undervisning
 1. Solo (individuel undervisning)
 2. Gruppe (samme instrumenter)
 3. Teams (alle instrumentgrupper)
- Systematik til skelnen mellem forskellige læringsformer (læringsfunktioner)
 1. Indstuderende læring (Læring på instrument, hvordan spiller jeg...)

2. Rutinegivende læring (F.eks. sammenspil, opøvelse til koncert, etc.)
3. Perspektiverende læring (Hvad sker der, hvis...)
4. Forståelsesmæssig læring (Teoretisk/praktisk undervisning, hvorfor øve skalaer, hvordan vender jeg akkorder, o.s.v.)

- Opdeling i tre former for organisering af gruppeundervisning, som er relevant i forhold til at de tilbyder forskellige muligheder:

1. fast gruppeundervisning,
2. "glidende overgange", og
3. "aftalt fra gang til gang"- gruppeundervisning.

- Former for gruppeundervisning (organisationsformer)

1. Eleverne kommer sammen til timen uden forudgående aftale.
2. Aftalt fællesundervisning i grupper af 2 til 3 eller 4 elever.
3. Overlapning. (Den første elev begynder, men inden timens afslutning kommer den anden elev og vi laver noget sammen, enten hørelære eller samspil).
4. Gruppeundervisning på tværs af faggruppen.

7. Kursus-forløbet

- De ting vi gennemgik på kurset var for mit vedkommende ikke nyt, men vi fik snakket om en del ting, der fik en til at fokusere på sin undervisningsform. Nogle af de ting vi gennemgik har jeg kunne nikke genkendende til i min egen undervisning.

- Det gode ved dette undervisningsforløb var, at jeg har fået rusket op i al den lærdom der i årevis er lagret i mig. ... Dernæst har det samlet lærerkollegiet - så vi nu føler os som en samlet musikskole med fælles ansvar for det positive musikliv. På selve kurset oplevede jeg glæden ved sammenspillet.

... der [fremkom] ikke nævneværdig nytænkning og metoder, når man gennem ca. 40 år har undervist solo elever, grupper på samme instrument samt grupper på forskellige instrumenter.

- ikke noget nyt under solen ved kurset... bruger det meste i forvejen. Det spændende ved kurset var, at der blev samtale om mulighederne.

- Forløbet har været super godt, fordi der opstår nye samarbejdsmuligheder.

8. LÆRERÅDSARBEJDE I FORBINDELSE MED PROJEKTET - BAGGRUND

I forbindelse med anden kursusgang blev spørgsmålet rejst om hvorvidt lærerne føler det er deres projekt eller et ledelsespålæg til diskussion, og overskyggede i en vis grad det pædagogiske projekt. Disse spørgsmål håndteres imidlertid parallelt for forløbet på lærerrådsmøder den 10.12.2012 og 07.01.2013).

1. LÆRERRÅDSMØDET D. 10.12. 2012 (UDDRAG AF REFERAT):

” D. 10-12-12 samledes lærergruppen med 12 lærere til stede for at drøfte forløbet og planerne vedrørende ledelsens ønske om at indføre gruppeundervisning som primære tilmeldingsmulighed fra sæsonen 13/14. Efteråret har blandt lærerne været præget af usikkerhed, da tanker fra ledelsens side om indførelse af nye pædagogiske retningslinier er blevet opfattet som et dekret. Den gennemgående opfattelse er således at musikskolens værdisæt, allerede inden næste sæson, skal ændres til primært at bestå af gruppeundervisning. Dette vækker undren, og giver anledning til opslidende bekymringer.”

”Lærerne er positive overfor at deltage i pædagogisk udviklingsarbejde, under forudsætning af det foregår så den enkelte lærer ikke skal gå på kompromis med egne pædagogiske standarder og ambitioner. Lærergruppen er for en version af gruppeundervisning, hvor lærerne selv styrer og koordinerer omfanget og fordelingen af soloundervisning og gruppeundervisning. Lærerne er for tidsbånd forstået på den måde at eleverne skemalægges i 3 niveauer (begynder, ml. niveau, øvet) i samme tidsrum således at de enkelte lærere og elever kan samarbejde på kryds og tværs i det enkelte team. Lærerne finder det afgørende at soloundervisningen (defineret som en til en undervisning) er et helt centralt element i musikundervisning. Lærerne finder det afgørende at soloundervisning er repræsenteret i musikundervisning.” Referat fra lærerrådsmøde 10.12.2012

1. LÆRERRÅDSMØDET D. 07.01.2013

”En samlet lærergruppe mener udbyttet af de to første gange af efteruddannelsen har været yderst sparsomt, m.h.t. konkret undervisningsmateriale og metoder der kan prøves af/anvendes i undervisningen. Vurderingen er kurset høj grad har været baseret på inspiration og ideformidling.

Ønsker til resterende kursus: At der bliver fokuseret på konkret materiale, der kan anvendes direkte i undervisningen, og ikke skal ”oversættes” først.” Referat fra lærerrådsmøde 07.01.2013

Dette indgår som grundlag for planlægningen af Kursusgang 5 med undervisningsdemonstration med lånte elever.

REFERENCER

- Holst, F. (2011). Evalueringsrapport af projektet Musik, Sprog og Integration Søndermarkskolen, Sønderbro, Horsens 2008 til 2011. Kulturhus Sønderbro, Horsens
- Holst, F. (2011). Læringsrum et udviklingsprojekt i musikskolen. Projektrapport. Faglig Enhed Musikpædagogik, Forskningsprogrammet i Fagdidaktik, Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet
- Holst, F. (2011). Rapport om indsatsen for talentudvikling i forbindelse med de af Statens Kunstråds Musikudvalg uddelte talentpuljer. Faglig Enhed Musikpædagogik, Institut for Didaktik, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet.
- Holst, F. (2012). Ny Struktur. Et udviklingsprojekt på Skanderborg Kulturskole. Evaluering- og udviklingsrapport. Skanderborg Kulturskole og Faglig Enhed Musikpædagogik, Forskningsprogrammet Fagdidaktik, Institut for Uddannelse og pædagogik (DPU), Aarhus Universitet
- Illeris, K. (2013). Transformativ læring og identitet. Samfundslitteratur.
- Pedersen, O.K. (2011). Konkurrencestaten. Hans Reitzels Forlag
- Statens Kunstråds Musikudvalg (2012). Nationale målsætning for musikskoleområdet. http://www.kunst.dk/fileadmin/_kunst2011/user_upload/Dokumenter/Musik/Musikskoler_og_MGK/Nationale_maalsaetninger.pdf
- Kulturministeriet (2003). Liv i musikken - Kulturministeriets musikhandlingsplan 2004-2007. <http://kum.dk/ServiceMenu/Publikationer/2003/Liv-i-musikken/>

BILAG:IDÉKATALOG / LÆRERBESKRIVELSER

Idékatalog om instrumental gruppeundervisning

Kulturskolen Gribskov 2013

Forord:

Kulturskolen Gribskøvs musikafdeling har med samtlige instrumentallærere gennemgået et kursusforløb over 4 fredage. Der var indhentet lærerkapacitet fra Det Rytmiske Konservatorium (RMC). Som en aftale i forbindelse med afrunding af forløbet skulle de deltagende lærere producere et oplæg til dette idékatalog. Det er dette, krydret med oplevelser fra kursusforløbet, de enkelte lærere her præsenterer.

Tanker om gruppeundervisning

I forbindelse med den forgangne musikskolesæson, hvor gruppeundervisningens fordele/ulempes har været i fokus, vil jeg her bidrage med mine betragtninger, overvejelser og erfaringer på området.

Soloundervisning/mestrelærerprincippet og gruppeundervisning/sammenspillet skal og bør være to ligeværdige komponenter og tilbud til samtlige instrumentalelever, uanset fag og genrer. Således vil fordybelse, både set udefra elevens synsvinkel med også i lærer-elev forholdet, være en lige så vigtig del som fællesskabet, såvel socialt som musik.

Det er lærerens fornemste opgave at til stadighed føre eleverne ind i musikken, med respekt for den enkelte individs ståsted. Men vi skal også samtidig kunne tilbyde en kvalificeret gruppe/holdundervisning, hvor fokus er fællesskabet i og omkring musikken med afsæt i den enkeltes kunnen.

Den musikpædagogiske udfordring ligger således i at forene begynderne med viderekomne, yngre som ældre elever, med ingen, få eller mange års

musikskolebaggrund. Ved at have gruppeundervisning som et supplement til soloundervisning, vil der via synergi kunne opnås gunstige resultater, både socialt i den enkelte instrumentgruppe, hvor soloelven kan spejle sig i resten af gruppen, men også udenfor i musikskolen i bredere forstand.

Mht. mit eget fag; guitar, kan gruppeundervisning fx bruges i forbindelse med mine egne kompositioner, der er skræddersyede til formålet. Her vil jeg inddrage sangen/stemmen, improvisation og andre virkemidler, med henblik på at give passende udfordringer til alle elever, uanset niveau og alder. Også musikteori, improvisation, rytmeleg, "øvestrategier" og gehørspil kan implementeres i undervisningen med flere elever.

Samtidig er det væsentlig at understrege at tekniske grundlæggende færdigheder på et instrument, kun kan læres ved et tæt lærer/eleveforhold hvor fokus skal og bør ligge hos den enkelte elev, hvorfor soloundervisningen til hver en tid ikke må ellers skal vige for gruppeundervisning. Hver af de to begreber supplerer hinanden og afspejler forskellige komponenter i musikpædagogisk øjemed.

Jens Peter Børch

Juni 2013

Vi har tre blokke i musikundervisningen.

1. Solo
2. Gruppe (samme instrumenter)
3. Teams (alle instrumentgrupper)

Året starter med soloundervisning, hvor vi finder ud af hvor vores elever er. Det er de mindste elever først på dagen og de største sidst på dagen. (reglen) Begyndere og øvede

Lærerne aftaler et antal cafe-concerter i løbet af året, og med dem i mente sætter man evt. nogle elever sammen i grupper. Men det er ikke godt at presse det igennem for det virker naturligt. Dvs. at læreren skal kunne se, at eleven vil få noget ud af at være sammen med flere. Målet er at eleven skal kunne mestre sit instrument, og det tager tid, og det er både solo- og gruppeundervisning der fremmer dette. De elever der finder nogle at spille sammen med, enten i musikskolen eller udenfor, har en god chance for at udvikle sig hurtigere. F.eks. kommer en elev med noget de skal spille i skolen, og så er det oplagt at tage fat i det. Det er klogt at finde ud af hen ad vejen hvem der egner sig til at spille sammen, og hvem der er solister. Det passer godt med at vi sætter dem i instrumentgrupper, der også skal/kan indgå i Team-orkesteret.

Solo:

Fremmer det individuelle, og fordybelse i tekniske færdigheder.

Eleven får en voksenkontakt helt på egen hånd

Gruppe:

Sammenholdet, lytte til andre, løfte i flok, vise hinanden hvordan man skal spille f.eks en akkord på guitaren.

Team:

Formåelse for hvordan det lyder når hele lyd billedet er tilstede. dvs. Fra bas til diskant,(lys/mørke)

De ting vi gennemgik på kurset var for mit vedkommende ikke nyt, men vi fik snakket om en del ting, der fik en til at fokusere på sin undervisningsform. Nogle af de ting vi gennemgik har jeg kunne nikke genkendende til i min egen undervisning. F.eks. "Kongens efterfølger" (jeg spiller noget, eleven prøver at spille det samme) , eller "Syng det du skal spille". Det sidste bruger jeg når eleven skal stemme en streng. Jeg får eleven til at synge tonen, og derefter slå strengen an. Så får eleven en næsten fysisk oplevelse af om tonen er for lav eller høj. Når vi kommer til at improviserer på sit instrument, beder jeg eleven om at synge det der skal spilles.

Niveauet på musikskolen er steget gennem de sidste par år. Det kunne man især høre på dette års afslutningskoncert. Lærestaben på de forskellige skoler har samarbejdet i flere år, og dette kan høres på resultatet. Vi er ved at finde frem til et koncept der virker, og jeg håber at vi kan videreudvikle den gode vej vi er inde på. Det er samspillet mellem solo, gruppe og team, der fungerer. Der er kvaliteter i alle tre undervisningsformer, men da dette skal fokusere på gruppeundervisning, vil jeg fremhæve, at nogle af eleverne virker glade og mere opmærksomme når de er sammen. De har også i nogle tilfælde arbejdet mere med deres instrument (øvet sig) , derhjemme, fordi de gerne ville vise de andre, at de kunne. Vi har stadig mange ting at kæmpe med f.eks, undervisning i mørke beskyttelsesrum og skolekøkkener samt dele-lokaler i div. skoler, og disse rammer er nok lige så vigtige som den pædagogiske linie.

Venlig hilsen John Kofoed

Ideer til gruppeundervisning

På baggrund af efteruddannelse om gruppeundervisning i sæsonen 2012/2013 på Gribskov Musikskole, er der her et par overvejelser til, måske, debat og inspiration.

Groft sagt synes jeg man kan inddele musikundervisning i fire "rammer"(Kunne ikke finde et bedre ord...).

1. Indstuderende (Læring på instrument, hvordan spiller jeg...)
2. Rutinegivende (F.eks. sammenspil, opøvelse til koncert, etc.)
3. Perspektiverende (Hvad sker der, hvis...)
4. Forståelsesmæssig (Teoretisk/praktisk undervisning, hvorfor øve skalaer, hvordan vender jeg akkorder, o.s.v.)

Jeg synes det giver god mening at samle flere elever i en undervisningssituation, når der kan opnås en synergieffekt:

Ad 1: Når flere elever skal arbejde med det samme materiale, kan man med fælles indstudering have gavn af ikke at skulle gentage de samme instruktioner, det sociale samvær, og den enkelte elev får spillet mere i undervisningen, end ved almindelig soloundervisning.

Ad 2: Dette punkt er anvendelsesorienteret, "Jeg kan spille dette på mit instrument, hvordan er det at spille med andre?" Her giver det god mening at have flere elever samlet, af sociale grunde, og fordi eleverne i sammenspil med andre får en oplevelse af, hvad den almindelige soloundervisning fører frem til.

Ad 3: Her er mere tale om "oplevelsesorienteret" undervisning, hvor man f.eks. arbejder med at ændre rytmer, improvisere, o.s.v. Også her giver det god mening at have flere elever samlet, da det giver mere tid til rådighed til at lære og opleve, hvad ovenstående kan gøre ved et givet stykke musik, og også giver en bedre "forståelse" af udgangspunktet.

Ad 4: Her er synergieffekten indlysende, så har man en gruppe elever der har brug for en dybere forståelse af musikalsk materiale og arbejdsmetoder, giver det sig selv det er en god ide at samle dem.

Metoder

Her kan man inddele gruppeundervisningen i tre underafdelinger, fast gruppeundervisning, "glidende overgange", og "aftalt fra gang til gang" gruppeundervisning.

Den første kan have stor værdi, især hvis eleverne har en indbyrdes positiv relation uden for musikundervisningen, og derfor i forvejen er gode til at rumme hinanden. Fast gruppeundervisning kan også være glimrende til en slags introducerende begynderundervisning på et instrument.

"Glidende overgange" betyder man har en fast aftale med eleverne om de kommer lidt før, og bliver lidt efter deres egen tid, og deltager i den omkringliggende elevers

undervisning. Eksempelvis lade en guitarelev spille en melodi, den anden akkorder, en trommeelev en grundrytme, den anden nogle vanskeligere "hurtigdele" ind over. Fortsæt selv...

"Fra gang til gang" kan være at man samler elever og flere lærere omkring sammenspil med forudstuderet materiale, hvilket er den mest indlysende. Man kunne også lave forløb, hvor man mødes omkring nogle delmål, undervejs i indstuderingen, og inddrager mere teoretiske og perspektiverende elementer, genkendskab, musikhistorie, o.s.v. Det er også oplagt at samle elever man som lærer kan mærke har behov for det giver mening at dække i en større gruppe, nodelære, pulstræning, skalateori, etc.

Jesper Micheli Caprani

Det gode ved dette undervisningsforløb var, at jeg har fået rusket op i al den lærdom der i årevis er lagret i mig. Tænkt på taburet den på en ny måde til glæde for alle de involverede. Dernæst har det samlet lærerkollegiet - så vi nu føler os som en samlet musikskole med fælles ansvar for det positive musikliv.

At vi er vigtige for hinanden, lærerne såvel som lederne, at det betyder noget at vise et åbent sind, og glæde på arbejdspladsen.

På selve kurset oplevede jeg glæden ved sammenspillet. Herunder elevens evne til at holde en puls, nødvendigheden i at øve sig for at kunne følge med og derved at komme ud at vise hvad han har lært, og den efterfølgende flow fornemmelse.

Eleverne spiller solo for hinanden. De dygtige elever får lov at improvisere til inspiration for de andre, og løfter derved niveauet.

Sammenspil er en måde at bryde "monotonien", en kærkommen afveksling fra den ugentlige time.

I praksis kører sammenspillet fint på Parkvej skole om tirsdagen.. Det er under udvikling og jeg håber på mindre ensembler som kræver mere af den enkelte.

Jeg er alene på Tisvilde skole, men vil evt. prøve at flytte eleverne til onsdag hvor Gabrielle underviser.

Men som det er nu vil jeg samle

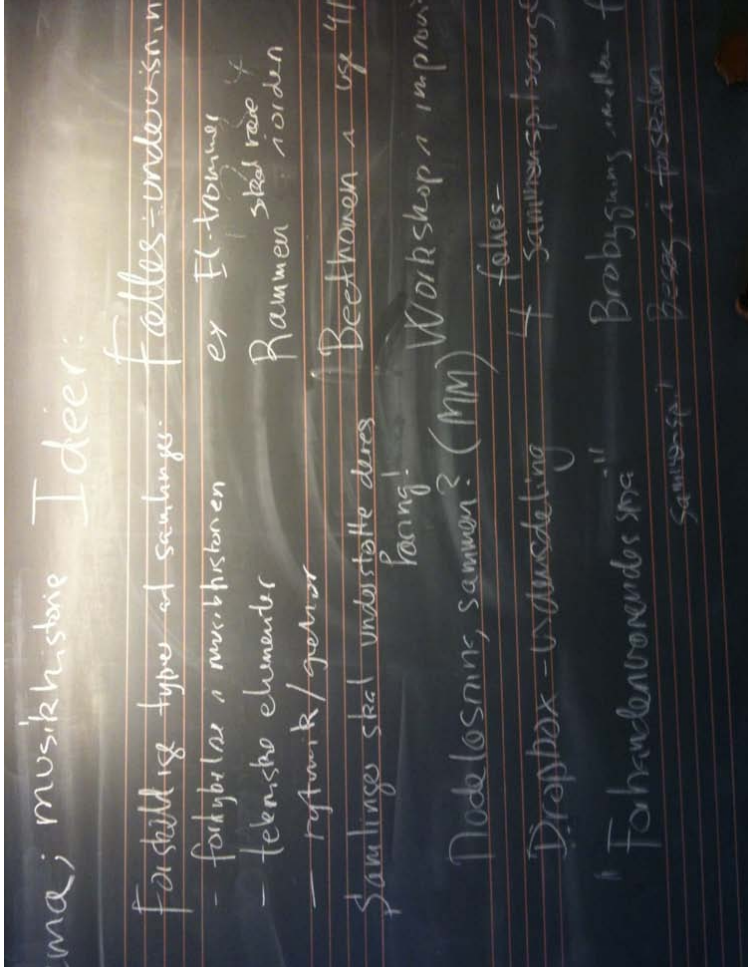
1: 3-4 elever af gangen hver 2. Mdr. Evt. 1,5 måned til pulstræning "kongens efterfølger" og læse rytmer fra blad.

2: dirigent. Vi synger, spiller udvalgte toner - harmonier og dirigenten styrer: f -p-impr.-solo

3: musikteori. Gennemgang af hvorledes noderne noteres - kvintcirklen - dur/mol systemet.

4: høreøre. Form "kongens efterfølger" vi synger eller spiller en lille "strofe" og næsten gentager og finder på en ny. Interval træning - med gennemgang af intervallerne navne og hvorledes vi kan høre forskel.

Jeg har hørt at kurset kostede 60.000 kr. hvilket er mange penge for den vare vi fik. Det er altid nemt at være bagklog - med det fik vækket os.

anker og Ideer i forbindelse med gruppeundervisning og holdundervisning

Gruppeundervisning

er i praktisk undervisning en flydende grænse imellem gruppeundervisning og heltundervisning af flere. Når man i en gruppeundervisningssituation opdager en v, der begår klare fejl på eget instrument, eller helt har misforstået opgaven, vil : jo tendensere soloundervisning, når man som lærer tager tid fra gruppen og går og retter elevens fejl, og får eleven op i niveau med resten af gruppen. rfor er gruppeundervisning i den rene form kun muligt, når det foregår som elæsnings med en aktiv lærer og en passiv elevgruppe. I samme øjeblik en elev ler spørgsmål vedrørende sig selv og eget instrument eller på anden måde kræver -erens udelte opmærksomhed, er resten af gruppen hensat til pause eller anden ksomhed, mens læreren foretager, hvad der ligner soloundervisning af den ene v.

Holdundervisning

Holdundervisning vil typisk være indstudering af et nummer. Dette har flere indlysende fordele for eleven:

- glæden ved sammenspil
- socialt samvær med andre
- opdage nødvendigheden i at udvikle sig musikalsk
- se sammenhængen af, at hver har deres rolle at udfylde
- osv.

Ved holdundervisning er det vigtigt at få defineret gruppens musikalske niveau, så man i fællesskab kan forventningsafstemme, hvor man gerne vil ende.

Det er vigtigt at læreren, i denne sammenhæng, er i stand til at vurdere hver enkelt elev, med henblik på at udfordre eleven optimalt. Af hensyn til gruppens helhed er det vigtigt, at hver enkelt elev yder deres bedste af hensyn til gruppen og musikken udtryksform. Som lærer er det vigtigt ikke at stille eleven større krav, end deres musikalske og instrumentale færdigheder retfærdiggør.

Holdundervisning foregår tit på flere instrumenter, og i nogle sammenhænge på andre instrumenter end hovedinstrument. Derfor er musiklæreren i denne sammenhæng nødt til at påtage sig rollen som leder frem for musikinstrument underviser.

Ud over at være leder, vil man grundet det sociale samvær tit også blive opfattet som rollemodel.

Så ud over at være mere autoritativ, end i en normal undervisningsituation, er man nødt til at være sig bevidst om, at eleverne vil opfatte læreren som normen for, hvordan man opfører sig i en musikalsk sammenhæng.

Da man som underviser ikke er i sammenhængen for at få tilfredstillet sine egne musikalske ambitioner, er det en svær balancegang at udvise lederskab, samtidig med at få udviklet en social sammenhæng i holdet, der gør dem i stand til at tage en autonom styring af gruppen, med henblik på at fortsætte den musikalske glæde og udvikling uden lærer/leder,

Med Venlig Hilsen Henrik

Gruppeundervisning

Idéer til gruppeundervisning efter efteruddannelsen på Gribskov Musikskole i sæson 2012/2013. Idéerne baseres på egne erfaringer og inspiration efter kursusforløb.

Former for gruppeundervisning

1. Eleverne kommer sammen til timen uden forudgående aftale.
2. Aftalt fællesundervisning i grupper af 2 til 3 eller 4 elever.
3. Overlapning. (Den første elev begynder, men inden timens afslutning kommer den anden elev og vi laver noget sammen, enten hørrelære eller samspil).
4. Gruppeundervisning på tværs af faggruppen.

Temaer i min gruppeundervisning

1. Hørrelære. En del af materialet er skriftlige opgaver. Det er tilladt at kigge på hinanden, dog kan man risikere at lave den samme fejl.
2. Bladspil. Eleverne kan læse og spille den samme opgave sammen eller spiller den ene melodien og den anden becifringen.
3. Performance. Eleverne spiller de stykker de behersker for hinanden. Det er mere trygge rammer end en koncert. De kan også improvisere for hinanden eller med hinanden.
4. Samspil.
5. Musikkendskab. Vi gennemgår forskellige perioder af musikhistorien.

PS. Jeg har en del hørrelæreopgaver, som eleverne syntes er sjove at løse. Er der interesse for dem, tager jeg dem gerne med til et kommende lærermøde.

Med venlig hilsen
Gabrielle Ribers

Beskrivelse af gruppeforløb med fire klaverlever

De dygtigste af mine klaverlever har længe efterlyst at blive bedre til nodelæsning. Når nyt skal indstudies, tager det uforholdsmæssigt lang tid at lære det og i det hele taget er det manglende nodekendskab et problem i undervisningssituationen.

På baggrund af en snak med eleverne, planlagde jeg derfor et forløb på fire undervisningsgange, der gerne skulle komme lidt bredere rundt. Jeg har gennemført første del af forløbet omhandlende elementært nodekendskab. I efteråret følger elementært rytmekendskab, teori (skalaer, toneart, kvintcirkel, akkordopbygning m.m.) samt en undervisningsgang til repetition.

Det er de samme fire elever der får tilbudt at deltage. Eleverne går i 4., 6., og 7. Kl. Eleven fra 4. kl. kom med på afbud og har kun spillet klaver en enkelt sæson. Hver gang er planlagt til at vare 90 min. i alt.

Tanker før forløbet: Målet var, at mine elever skulle kunne genkende og få 'automatiseret' læsning af noder over 2 oktaver i G-nøglen og en enkelt oktav i F-nøglen. At forklare og vise har tilsyneladende ikke været tilstrækkeligt, - de er jo alle usikre i nodelæsning. Med forløbet ville jeg derfor forsøge mig med andre metoder, - primært aktiviteter der fokuserede på samarbejde med makker, små korte øvelsesskvenser og fysisk aktivitet i forbindelse med indlæringen. Det var også vigtigt, at de undervejs rent faktisk fik brugt det de havde lært, - altså spillet efter noder på klaveret.

Forløb og aktiviteter:

- Kort introduktion med brug af E-tavle, stamtoner, nodesystemets struktur og opbygning. Små fif og individuel øvelse: Lav din egen huskeremse
- Makkerøvelse: Udpeg tonerne på klaver (på tid og med point), skift makker

- Kort oplæg og derefter nodelistafet på tid. Løb efter noder på gangen, - ved korrekt svar får holdet et point (hjælp din makker)
- Makkerøvelse: skriv hvilke toner din makker skal notere, - tjek at det er korrekt og spil på klaveret. Både G og F-nøgle notation. Byt over.
- Opsamling og hop en node. (Træk en node og hop det rigtige sted hen i nodesystemet)
- Evaluering

Elevernes respons: Umiddelbart var alle fire engageret i de forskellige aktiviteter. Selv om nogle af øvelserne var en smule svære, gjorde de sig tydeligvis umage. Deres tilbagemeldinger var overvejende positive og de kom med gode ideer til det videre forløb. Anderledes, sjovt og godt at kunne hjælpe hinanden, var nogle af kommentarerne.

Oplæg/idé i forbindelse med gruppe-undervisning på Kulturskolen Gribskov (Musikskolen) sæson 2012/13 ved Lilly-Ann Hertzman.

Gruppe: 4 klaver elever

Alder: 7-11 år

Niveau: Begynder

Tidsramme: ca. 80 min

Min idé/oplæg var at tage udgangspunkt i en enkel rytmisk figur.

Eleverne skulle lære denne med mundpercussion (Gung, Bak, Tjik, Ah) og overføre den til kroppen via tramp, klap og lyd og derefter overføre det til klaveret.

Formålet var i denne session at øve pulstræning, imitation, koordination og sammenspil.

FASE 1

(indstudering af rytmisk figur):

1. Opstilling på gulvet stående i rundkreds. Jeg satte en grundpuls i gang i medium tempo fra fod til fod i 4/4 (højre, venstre, højre, venstre...).
2. Da pulsen "kørte" som jeg vil have det, så bad jeg eleverne gentage efter mig - via det universelle metodiske musikalske greb: Call & response :-) Eksempelvis: "Kan I sige: GUNG!?" (på 1-slaget) Der svares: "GUNG" på 3-slaget. Indstuderingen gentages med lydene BAK, TJIJK og AH. Alle lydene er i dette punkt fjerdedele.
3. Næste skridt var at overføre lydene til kroppen. Grundpulsen fra side til side stoppes, og jeg viser nu tramp på de første to 8. dele med hhv. først højre ben og så venstre ben, samtidig med at jeg med munden siger: "GUNG, GUNG!". Eleverne ser, lytter og gentager. Anden lyd er: "BAK, BAK" (klap på hhv højre og venstre lår). Tredje lyd er: "TJIJK, TJIJK" (højre hånd til højre skulderblad og venstre ditto). Fjerde lyd er: "AH!". Den varer og falder på den sidste fjerdedel i takten (en skuldertrækning op til ørerne og når skuldrene sænkes udbrydes der: "AH!".
4. Nu sættes lydene sammen med bevægelserne til en sammenhængende figur i en takts varighed. Der arbejdes med groove, swing og dynamik.

FASE 2

(forskydning af den rytmiske figur/kanon)

1. Jeg delte de fire elever op i to grupper med to i hver. Så satte jeg den første gruppe i gang med figuren.
2. Den anden gruppe satte jeg i gang med samme figur, men med start på den første gruppes 2-slag. Det vil sige når den første gruppe var i gang med deres klap på lår (BAK, BAK) så trampede den anden gruppe (GUNG,

GUNG). Ligesom man gør når man synger kanon, med det resultat at man hhv starter og slutter forskudt - i dette tilfælde med en fjerdedel.

3. Den ene gruppe blev delt i to således at der nu var 3 grupper. Der kunne nu forskydes fra hhv. pulsslæg nr 1, 2 og 3.
4. Den sidste gruppe blev også delt og nu var der 4 "grupper" bestående af en elev i hver. Dermed en elev pr del af figuren (hhv. GUNG GUNG, BAK BAK, TJIJK TJIJK, AH!). Dette øvedes.
5. Jeg fungerede som dirigent og instruede dynamik, tempo og evt. stop-breaks på 1 eller to taktters varighed, inden igangsættelse af figuren igen.
6. Rotation. Alle elever prøvede at holde hver del af figuren, så de spillede på alle pulsslæg.

(FASE 3)

- overførsel til instrument:

1. Eleverne blev bedt om at sætte sig til hver sit instrument - her var der tale om 3 keyboards og 1 akustisk klaver.
2. Fælles indstudering af figur på klaver: Den første del af figuren - de første to 8. dele (GUNG, GUNG). Instruerede jeg dem til at spille som bastoner på tonen C. Dernæst spillede de næste to 8. dele på 2-slaget (BAK, BAK) på tonen E (tertsen over grundtonen). Så spillede de næste to 8. dele på 3-slaget (TJIJK, TJIJK) på tonen G (kvinten over grundtonen). Tilsidst spillede en 4. del på 4-slaget af takten på tonen C (oktaven). Eleverne blev opfordret til samtidig at "synges" deres lyd fra tidligere inden i sig selv (fx Gung-Gung)
3. Forskydning: To hold af to elever. Det ene hold blev sat i gang at spille hele figuren og efter et par takter, satte jeg det andet hold ind med start på 2-slaget. Herefter byttede holdene. Jeg valgte ikke at gå videre med forskydning til øvrige slag i denne omgang.
4. Opdeling af figuren:
De fire eleverspille hver sin del af figuren. Den første elev de to 8. dele (GUNG-GUNG) på 1-slaget på tonen C...den anden elev BAK-BAK på 2-slaget og så fremdeles.
Herfra dirigerede jeg start/stop nogle gange i kombination af stemme/lyd samtidig...andre gange signal til stemme/lyd alene...klaver alene...dynamik og frasering m.m.

Gruppe/hold-undervisning med flere instrumenter

Vi har i teamet mødtes et par gange om året to undervisningsgange i træk og arbejdet på et fællesprojekt. Vi har valgt et nummer vi kunne spille sammen. Det kan være vanskeligt at finde et nummer, der udfordrer alle instrumentgrupper, men det er lykkedes rigtig godt.

Vi har også forsøgt os med kollektiv improvisation inspireret af circlesong-princippet. Det var spændende og et arbejde man godt kunne udvide.

Det har været god elevopbakning til disse projekter, men der er også elever der synes at det er al for grænseoverskridende at skulle spille sammen med nogen man ikke kender.

Det er vigtigt også at respektere de elever, der har det sådan. I musikskolen skal der være plads til både uadvendte børn og dem der helst vil have musikken som et lille fristed for sig selv.

Kollegialt er det rigtig godt at have disse projekter. Det giver en god dynamik i undervisningen at der er en anden lærer at spille bolden til. Den gode energi, der er mellem os lærere smitter af på eleverne, og der kommer et godt flow.

FEEDBACK OG FREMADRETTEDE TANKER VEDRØRENDE HOLDUNDERVISNING

- 1. FEEDBACK PÅ HOLDUNDERVISNINGEN** : Jeg har sammen med mine kollegaer afholdt holdundervisning med eleverne, hvis instrumentarium dækkede korsang, trommer, percussion, marimba, guitarer, bas, keyboards og klaver. Det har været en meget positiv proces, hvor eleverne på tværs af alder og spilleerfaring opnåede en sammenspilsituation, som gav en fælles glæde og stor musik oplevelse,- en indholdsrig og positiv synergieffekt. Som lærer var det (og er) en spændende oplevelse, at arbejde sammen med mine kollegaer, idet man herigennem oplever, hvordan hver især håndterer opgaven, og man selv bliver opmærksom på, at sådan kan man altså også gøre det. Man får altså herigennem indsigt i kollegaernes undervisningsmetode,- det giver en vidensdeling, som på ens eget personlige plan danner grundlag for en mere alsidig undervisningsmetodik. Jeg føler at eleverne undervejs i forløbet har vokset musikalsk,- oven i købet ved at hjælpe hinanden, hvis der har været en akkord, der ” drillede ” eller lign. Med andre ord : De er med i et fællesprojekt, hvis indstilling er, at det skal blive så godt som muligt. Elevens tilgang til musik, er som et ungt barns tilgang til livet. Man tænker ikke over om det er noget man kan eller ikke kan. Man er bare i det. Som lærer har jeg brugt undervisningsdifferencering, hvor hver enkelte elev ’s niveau bliver tilgodeset, sådan at nummeret, vi spiller indeholder forskellige sværhedsgrader. Praktisk eksempel : Jeg har en del 1 års elever, som ikke har lært akkordopbygninger (becifringer) endnu,- til gengæld er de blevet fortrolig med den diatoniske skala og tetra- chorder m.m. På denne måde kan de være med i sammenspillet, da de spiller enkelte toner (eller små fraser) i musikstykket. Mine ældre elever spiller derimod de fulde akkorder.Dette gør, at hver eneste elev kan være med i en musikalsk og lærerig proces, upåagtet elevens standpunkt, samtidig med at eleven får ” blod på tanden ” på at lære mere og dygtiggøre sig fra gang til gang. Vi har indelt vores musiklokale sådan, at keyboardeleverne sidder i en hesteko , trommer og percussion bagved hesteko, guitarer på linie ved sidevæggen, samt sangere i midten af hesteko. Dette betyder, at vi alle, både elever og lærere,har et visuelt og

audiotativt overblik over hele musikseancen og fin kontakt med hinanden.

2. **FREMADRETTEDE TANKER** : Som lærer vil jeg gerne implementere lidt mere teoretisk stof i den fremtidige holdundervisning. Dette vil jeg gøre i samarbejde med mine kollegaer, sådan at vores sanglærer f.eks præsenterer lettere solmisation, - guitarlæren viser lidt om akkustiske og elektriske guitarer,- trommelæreren om trommesættet og trommemønstre, jeg selv om akkordprogressioner m.v. Det er min erfaring, at det teoretiske stof samt præsentation af andre instrumenter, end det eleven har valgt som hovedinstrument, er et vigtigt element i elevens forståelse og indlæring omkring hele den musiske verden.

3. Det er en spændende udfordring, når mange skal spille sammen på samme tid. Dette kræver, at vi i lærergruppen har et godt samarbejde vedr. repetoiere valg, logistik, samt overblik over musikskolens instrumentpark. Dette syntes jeg har fungeret meget fint, idet vi hver især har taget ansvar omkring alt det praktiske. Ligeledes syntes jeg også, at vi meget hurtigt blev enige om hvilket rep., der skulle benyttes, og hvilket fælles udtryk, hvert enkelte nummer skulle have. Det er derfor min klare forventning, at det gode samarbejde og planlægning også fremover vil fungere ganske fint vedr. fremtidige hold / sammenspilsundervisning.

KENNETH LAURITZEN

Beskrivelse af gruppeforløb med saxofongruppe.

Jeg vil tage udgangspunkt i et begreb jeg kalder "Waaaaw-effekten". Det er følelsen man får, når man høre andre jævnaldrende, der er dygtigere end en selv, spille noget man tænker "Waaaaw" til.

Straks begynder det at klø i ens fingre for at komme i gang med at øve og blive dygtigere. Det er meget motiverende.

Det ser jeg helt klart som en af gruppeundervisningens helt store kvaliteter. Man kan også kalde det "Sund konkurrence".

Det er så lærers opgave hele tiden at sørge for at alle er lige trods niveauforskelle.

Den svageste elev må aldrig opleve undervisningen som uoverskuelig, og den dygtigste elev må aldrig opleve undervisningen som for let. Derfor skal ens undervisningsmateriale tilpasses nøje, så alle for noget brugbart med hjem.

En anden måde at møde en gruppe på det samme plan, er at starte med noget der er fremmed for alle. Jeg starter ofte en time uden saxer. Det skaber både en "hov hvad skal vi nu nysgerrighed" og en variation i undervisningen så eleverne ikke når at tænke "nååå, det er det samme som sidst". Her kan man lave rytmeøvelser, syng intervaller, skrive noder på tavlen osv. Ting der understøtter det nummer man så skal i gang med bagefter. Her føler alle sig lige over for de fremmede opgaver. Så indstuderer et stykke, med forskellige stemmer der udfordrer den enkelte elev, som så føler sig betydningsfuld i en større sammenhæng.

Fascinationen over de andre elevers og lærers spil bliver fastholdt i et forum hvor alle føler sig trygge og der opstår et fællesskab og en sund konkurrence, der motiverer og inspirerer.

Mads Rabek

Gruppeundervisning.

Undertegnede har ikke direkte erfaringer fra den afholdte efteruddannelse i gruppeundervisning, da der ikke fremkom nævneværdig nytænkning og metoder, når man gennem ca. 40 år har undervist solo elever, grupper på samme instrument samt grupper på forskellige instrumenter.

Mine erfaringer:

Regelmæssig gruppeundervisning f.eks. 40 min. pr. uge giver eleverne meget mere rutine i sammenspil end kun at mødes een gang om måneden.

Eks.1 Har de sidste 3 sæsoner haft 4 elever der er meldt til 30 min. undervisning. De får hver 20 min. soloundervisning, 2 før gruppeundervisning 2 efter.

Dette har givet meget bedre resultat for eleverne samtidig med de lærer hinanden at kende i ventetiden.

Eks.2 Den anden form med at samle eleverne i 4X20 min. hver 4. undervisningsgang er det min erfaring ikke giver det samme resultat da man skal bruge for meget tid på at spore elever ind på det allerede lærte. Der vil også ofte 1 eller 2 af eleverne der er fraværende så der går 8 uger hvilket næsten er som at starte forfra.

Forskel i alder behøver ikke at være negativt. Især ikke hvis de ældste elever er de mest rutinerede. Har haft gruppeundervisning (tambourkorps) med børn i alderen 10 til 14 år med godt resultat.

Må på det kraftigste tage afstand fra at man opføre eget one man show på bekostning af eleverne. Det er usmadeligt og tjener intet formål.

Ligeledes bør man ikke undervise hverken solo elever eller grupper i instrumenter man ikke selv er kvalificeret til at betjene.

Med venlig hilsen

Sandy Cortzen

Gruppeundervisning sang

Jeg vil i det følgende fokusere på gruppeundervisning set fra en sanglærers synspunkt da det er der jeg har gjort de fleste erfaringer.

Solmisation

En udvalgt gruppe elever har i en periode brugt ugentligt 15 min på at lære solmisation og bladsang. Det giver god mening at træne dette sammen. Det er sjovere og der er mere tid til at fordybelse.

Eleverne har kunnet bruge hinanden, hjulpet hinanden med svære passager, haft lidt sund konkurrence og nydt det sociale.

Ulempe: For at det har kunnet lade sig gøre har jeg måttet tage 5 minutter fra deres individuelle undervisning hver gang. Det dur ikke, da 20 i forvejen er al for kort tid.

Løsning 1: En forkortelse af sæsonen med 4 gange giver et forløb på 16 uger. Der kan man nå langt.

Løsning 2: En pulje på i musikskolen, der muliggør den slags tiltag

Improvisation/circlesong

Kræver en lidt større gruppe, for at der skabes musik i rummet.

Jeg har gjort det meget med mit kor, men mener at alle mine sangelever kunne have glæde af det. Circlesong giver en bevidsthed omkring musik som små fragmenter der formes og udvikles.

Det træner øret, bevidstheden og åbner op for nye klangmuligheder. Det giver et element af leg, som eleverne glemmer når de står kæmper med teknik.

Det giver mod til at stå frem og skabe i nuet. Circlesongs er en spændende vej til at tænke kompositorisk

Jeg kunne tænke mig som et fremtidigt projekt at samle mine elever 8 gange på en sæson, og arbejde med circlesong/improvisation.

Sådan en session skal vare en time. Og igen skal der findes en løsning ... hvor finder vi minutterne??

Kirketonearter

Som en overbygning på impro/circlesong kunne jeg tænke mig at gå i dybden med kirketonearter.

Min tanke er at undervisningen skal baseres på oplevelse, teori.

Undervisning skal være en blanding af at lytte til musik baseret på en særlig skala

synges, imitere og improvisere, forstå byggestenene i skalaen, komposition

Jeg kunne forestille mig at dette arbejde med fordel kunne gøres med flere instrumentgrupper og flere lærere.

Vekselvirkningen mellem individuel og gruppeundervisning

Gruppeundervisning giver mulighed for leg, teori, fælles instudering, sammenspil (og meget mere ..)
Individuel undervisning giver mulighed for at arbejde med lige præcis de udfordringer eleven selv står med. Hvordan kommer JEG videre herfra ...?
Begge dele er vigtigt. Det optimale er at der hele tiden er en vekselvirkning.

Line Kemner

Undervisning af børn og unge

Gruppeundervisning i balance med soloundervisning – Skemalægning som middel til mangfoldige muligheder i musikskoleundervisning.

Grundforudsætningen for en god udvikling som musiker er, at man behersker sit instrument rent teknisk. Grundforudsætningen for det musikalske arbejde med sammenspil er naturligvis arbejde i grupper. Det musikalske arbejde med soloværker trives i undervisning af børn og unge bedst i enrum med læreren. Det detaljerede tekniske arbejde rummer så mange individuelle hensyn, at det ikke er tilrådeligt at foretage i gruppeundervisning.

Den optimale musikskole giver derfor den enkelte lærer relativt frie rammer til at tilrettelægge individuelle forløb for den enkelte elev, med fokus på soloundervisning, men hvor gruppespil og sammenspil naturligvis er en integreret og vigtig del af dette arbejde.

Udfordringer:

- 1 Eleverne er forskellige fysisk – for noget så basalt som at sidde/stå rigtigt kræves der derfor individuelt kontinuerligt arbejde med netop denne elevs problemer. Ved gruppeundervisning, hvor flere elever er til stede i denne del af arbejdet, vil de mange individuelle hensyn forvirre mere end de gavner.
- 2 Eleverne har forskellige forudsætninger – musikalsk talent og hurtigheden af indlæring er fundamentalt forskellig fra elev til elev.
- 3 Kommunikation med eleven – lærerens vej til formidling af musikalsk viden er individuel fra elev til elev. Succesfuld kommunikation afhænger således ofte af elevens særpræg.

4 Vi ønsker at vores elever tilegner sig så solid viden og opdyrker så gode musikke og instrumentale færdigheder som talentet nu giver basis for. Udfordringen er derfor at kombinere soloundervisningen med gruppe undervisningen på en balanceret og afstemt måde.

5 Vi ønsker for meget talentfulde elever at hjælpe dem til at oparbejde et personligt musikalsk udtryk.

Præcis skemalægning er en forudsætning for frie rammer til læreren.

For at imødekomme disse udfordringer vil skemalægningen af eleverne være af fuldstændig fundamental betydning. Opdeling af elever i "2 bånd" og sekundære "4 bånd" samt bibeholdelse af traditionelle sammenspilshold inddelt i niveauer giver læreren store kombinations muligheder.

"2 bånd": skemalæg elever på samme niveau med tider direkte op af hinanden:
eks. Louise: 14.00, Mads 14.20

"4 bånd": skemalæg elever på ca. samme niveau med tider direkte op af hinanden:
ekst. Louise 14.00, Mads 14.20, Henrik 14.40 & Ulla 15.00

Hav faste tider i hele musikskolen for afholdelse af sammenspils hold, således
feks 16.40 – 17.40
19.00 – 20.00

Ved denne type skemalægning har læreren mulighed for at integrere niveaudelt gruppe undervisning i arbejdet i det omfang det giver mening. Samtidig kan læreren vælge at dele undervisningen op i feks:

2 – bånd:

Eks.1

Louise 14.00 - 14.15 Solo undervisning
Louise & Mads 14.15 – 14 .25 Nodelære, rymeøvelse m.v
Mads 14.25 - 14.40 Solo undervisning

Eks. 2

Louise & Mads 14.00 – 14.40 Sammenspil

Eks. 3

Louise 14.00 – 14.20 Soloundervisning
Mads 14.20 – 14.40 Soloundervisning

4 – bånd:

Eks. 1

Louise & Mads 14.00 – 14.20 Individuelle stemmer
Henrik & Ulla 14.20 – 14.40 Individuelle stemmer
Louise, Mads, Henrik og Ulla: 14.40 – 15.20 Grupperespil/ sammenspil.

Kombinationsmulighederne i 4 bånd er næsten uendelige...

Frihed i planlægning og afbalancering af denne undervisningsform

Essentielt for elevens individuelle udvikling er lærerens frie hænder til at docere balancen mellem det individuelle arbejde og gruppe undervisningen..

Guidelines.

Den tidsmæssige tyngde bør i elevens første par år ligge på den individuelle læring. Årligt, eller eventuelt halvårligt, vil man kunne skemaomlægge eleverne i takt med deres individuelle udvikling og gradvist flytte tyngden over i en større balance mellem den individuelle indlæring og den mere sammenspilsorienterede undervisning.

Den engagerede lærer har mange individuelle hensyn at tage i denne proces. Læreren er den eneste der kan vurdere elevernes individuelle behov og det er derfor af afgørende betydning at beslutningskompetencen ligger hos den enkelte lærer med fuld opbakning fra musikskolens ledelse.

Caspar Reiff

Sammenspilsprojekter m. 4 lærere

Dette fortsættes meget gerne! Gerne med mere tid til fælles planlægning og forberedelse (overvejelser om hvad der kan indarbejdes mht. progression ift. allerede udleveret materiale, samt ekstra separate aktiviteter). Muligheden for at arbejde i mindre tværgående grupper (f.eks. opdelt efter alder eller niveau) kan undersøges og diskuteres. 3 af 5 klaverelever og 2 af 5 sangelever deltog i de 2 projektorløb vi gennemførte, resten udeblev eller meldte afbud. Det er ikke en tilfredsstillende fremmødeprocent, jeg afventer respons fra nogle af eleverne.

Ole Heie

Fælles lærerevaluering af fællesprojekter:

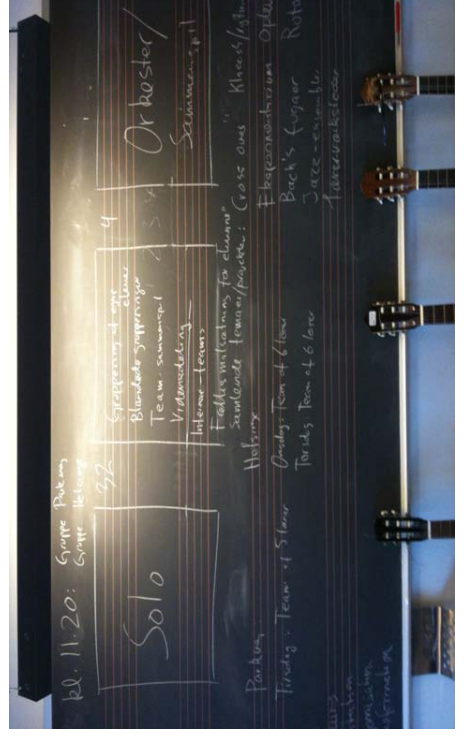
Vi har været 5 onsdagslærere der har gennemført 2 forløb i løbet af sæson 12-13, i hhv. efterår og forår. Vores elever har været opdelt i en gruppe for begyndere/ldt øvede og en gruppe for de viderekomne elever. Vi har spillet følgende:

Leaving on a jetplane og Midt om natten (begyndere/ldt øvede)
Moondance og Freedom 90 (viderekomne)

Her følger i stikordsform vores fælles evaluering:

gode projekter, godt med intervallysning (afprøvet overfor alle eleverne), begynderne deltog, det fungerede godt, samarbejdet ml. lærerne var godt, (eleverne havde) udbytte af disciplinen i rytmen / akkorder, gode individuelle input fra lærerne undervejs uden at processen blev brudt gode sammenspilning, godt for eleverne, når det løfter sig rammer det nogen (!), man får lyst til at spille, dét kan samspil, dem der er musikalske bliver ramt, godt for lærerne at samarbejde, godt at skiftes til at være tovholder, inspirerende at se hinanden, skidt vi ikke havde tjek på sangantag, (det var) positivt, godt med respons fra hinanden, synergi, godt at vi nemt kunne blive enige om materiale, gode til (hver især) at tage ansvar for egne elever i gruppesammenhæng mere arrangement af numrene ønskeligt, differentiere det musikalske, øvede kunne holde pause i svære passager, producere lette stemmer til øvede, elever glade for at deltage og har lært noget forberede projektet ved på forhånd at beskrive/definere lokalet, opdeling ift instrumentering, definere hver lærers ansvarsområde (mulighed for at bruge de små lokaler), forberedelse af hver lærers elever inden vi mødtes i det fælles forum.

5 lærere i Kulturskolen Gribskov

Overnævnte øvelser er endnu ikke afprøvet. Jeg tror, at forudsætningen for et godt gruppeforløb på et instrument er, at eleverne er på nogenlunde samme niveau, idet jeg forestiller mig, at det vil tage ekstra tid at skulle vejlede elever på forskellige niveauer, ligesom jeg forventer at elevernes udbytte ved at arbejde sammen med andre på samme niveau vil være større og mere givende. Eleverne kan bedre "spejle sig" i elever på samme niveau.

Sang:

primavista, samklangøvelser, intonationsøvelser, akkordlære og -høring, rytmetræning, improvisation a la circlesong, vekslen mellem solist og korfunktion, indstudering af fællesnumre (en-og flerstemmigt), analyse af forspillede eksempler. primavista, samklangøvelser, intonationsøvelser, akkordlære og -høring, rytmetræning, improvisation a la circlesong, vekslen mellem solist og korfunktion, indstudering af fællesnumre (en-og flerstemmigt), analyse af forspillede eksempler.

Fløjte:

(Musikskolen har pt. 1 fløjteelev.) Elevens deltagelse skal tilrettelægges med hensyntagen ift at eleven er voksen. Da hun er eneste fløjte skal der arrangeres separat for hende ud fra aftale om, hvor meget hun kan/vil deltage i de fælles projekter.

Lederens notater fra lærerrådets behandling af idé opsamling d. 3. juni 2013

Jens Peter: Sat tanker i gang - solo på den ene og gruppe på den anden. Det må være to ligeværdige komponenter. Så vi både har fordybelsen og lærer/elevforholdet. Skal også fokusere på holdundervisningen selv om det er svært. Hvordan forener man en gruppe? Arrangere- komponere musik for en guitargruppe - så der er noget for nybegynderen og for den øvede. Følte sig inspireret af kursus f.eks med sangen og rytmen og imitationen.

Mads: bruger i forvejen mange af de ting. Ser det som en force at have gruppeundervisning. Det er vigtigt at læreren på en pædagogisk måde kan skabe et forum så der opstår tryk.

Jesper: De situationer hvor man kan opleve en synergi effekt kan man lægge sammen.

Hvis der er lokaler og faciliteter så de kan sidde hver for sig. 4 elever - en i hver sit lokale.

Henrik: Holdundervisningen som et fast sammenspilshold.

Ingen instrumentalundervisning, men instrumentale lederskab, coachene tilgang.

Oli-Jakup: Sætter elever sammen nogen gange

Caspar: Har vi overhovedet udfyldt formålet? Det har haft betydning for måden at tænke sin undervisning på. Fået det ud af kurset man havde regnet med.

Line: lavet et eksperiment med solimisation. Gruppeundervisning i sang.

Taget 5 min fra hver sangerinde . Det var ikke det bedste, men det giver mening at samle eleverne. Noget improvisation.

Kenneth: Finn Holst. Pkt. 10.

Været evaluerede - lidt ideer i forhold til teamsamarbejde og gruppe.

John: ikke noget nyt under solen ved kurset. John bruger det meste i forvejen.

Kongens efterfølger og syngne tonerne bl.a. Når der skal stemmes.

Det spændende ved kurset var at der blev samtale om mulighederne. Måske fordybelse kunne have gjort det?

Sandy: gruppeundervisning hver uge kontra en gang om måneden.

Praksis i hver uge. Eleverne har taget 30 min. Undervisning i gruppe og solo.

Evaluering af efteruddannelses forløbet – lederens notater fra pkt. 4 på lærerrådsmødet d. 3. juni 2013

Forløbet var mærkeligt og amatøragtigt. Kan ikke forbindes med den daglige undervisning.

Alt for meget snak.

Forløbet har været super godt fordi der opstår nye samarbejdsmuligheder.

Trænger i den grad til at være praktiske og undervise.

Det opleves godt sammen med andre.

Det er synd at der ikke har været en bedre samarbejdsånd.

Afprøvet undervisningsdifferentiering. Synes det var lærerigt.

Tilslutter sig anerkendelse af initiativet, men der kom ikke noget nyt ud af det.